Anul XCVIII
(98)
SERIE NOUĂ

BISERICA ŞI ŞCOALA

PUBLICAŢIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ARADULUI

Fondat 1877
Nr. 1
Ianuarie 2017

2017 – Anul dedicat de Biserica Ortodoxă Română icoanelor şi iconarilor, Patriarhului Justinian şi apărătorilor ortodoxiei în timpul comunismului

Cu dragoste în Hristos, Vă aducem la cunoştinţă că Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în şedinţa sa de lucru din 28-29 octombrie 2015, la care s-au adăugat şedinţele din 25 februarie 2016 şi 16 decembrie 2016, a examinat referatul *Cancelariei Sfântului Sinod* cu privire la **iniţiativa Preafericitului Părinte Patriarh Daniel de a declara anul 2017 ca *Anul omagial al sfintelor icoane, al iconarilor şi al pictorilor bisericeşti* şi *Anul comemorativ Justinian Patriarhul şi al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului în* Patriarhia Română.**

În referatul prezentat sîn anul 2017, atunci când se împlinesc 1.230 de ani de la Sinodul VII ecumenic (787), *a Anului omagial al sfintelor icoane, al iconarilor şi al pictorilor bisericeşti doreşte să aducă în centrul misiunii Bisericii: reafirmarea importanţei cinstirii sfintelor icoane, ca mijloace de mărturisire a credinţei ortodoxe în Întruparea Fiului lui Dumnezeu şi ca ferestre spre Împărăţia cerurilor, evidenţierea rolului liturgic şi catehetic al sfintelor icoane în viaţa Bisericii, punerea în lumină a importanţei lucrării pictorilor de icoane şi de biserici pentru misiunea Bisericii, promovarea tradiţiei în dezvoltarea şcolii iconografice româneşti,* precum şi *sublinierea importanţei sfintelor icoane în mentalul colectiv al poporului român.* Totodată, iniţiativa privind proclamarea în anul 2017 a *Anului comemorativ Justinian Patriarhul şi al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului* are drept scop *cinstirea împlinirii a 40 de ani de la mutarea la Domnul a vrednicului de pomenire Preafericitului Părinte* Justinian, *Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române între anii 1948-1977, precum şi a tuturor acelora (ierarhi, preoţi şi mireni) care au mărturisit şi apărat credinţa ortodoxă în timpul regimului comunist.*

Prin această iniţiativă se doreşte pregătirea din timp a evenimentelor dedicate atât omagierii iconarilor şi a pictorilor bisericeşti, cât şi comemorării vrednicului de pomenire Patriarh Justinian şi apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului prin *publicarea de studii, articole, cărţi şi organizarea de manifestări cu caracter liturgic, duhovnicesc, cultural-educativ şi teologic-ştiinţific la nivelul eparhiilor, parohiilor şi mănăstirilor din Patriarhia Română,* precum şi prin *organizarea de congrese, colocvii, seminarii, conferinţe preoţeşti.* Evidenţierea temelor şi a activităţilor organizate se va face prin media bisericească şi prin mijloacele publicistice ale Bisericii Ortodoxe Române. Evaluarea, la încheierea anului, a modului de aducere la îndeplinire în eparhii, parohii şi mănăstiri, a programului-cadru de celebrare a celor două teme propuse pentru anul 2017, va fi prezentată în şedinţa solemnă a Sfântului Sinod din toamna anului 2017.

În vederea materializării acestei iniţiative, *Cancelaria Sfântului Sinod,* cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a întocmit următorul**program-cadru pentru realizarea proiectului religios-pastoral, cultural-editorial şi mediatic**intitulat ***„2017 – Anul omagial al sfintelor icoane, al iconarilor şi al pictorilor bisericeşti şi Anul comemorativ Justinian***

***Patriarhul şi al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului*"**:

I.Sub genericul ***Anul omagial al sfintelor icoane, al iconarilor şi al pictorilor bisericeşti*** vor fi tratate următoarele teme:

1. Apariţia icoanei şi a picturii bisericeşti în Biserică.
2. Teologia icoanei (aspecte dogmatice şi liturgice).
3. Prevederi canonice, juridice (regulamentare) şi ermineutice (din trecut şi de azi), privitoare la icoane şi pictura bisericească.
4. Icoana în cultul ortodox: afirmare a credinţei ortodoxe, memorial biblic şi eclesial, chemare la rugăciune şi sfinţenie, frumuseţe a Casei Domnului.
5. Icoana în viaţa creştinului ortodox: comuniune cu sfinţii şi cu Biserica Ortodoxă.
6. Icoana în şcoală: semn al iubirii lui Dumnezeu pentru oameni (ca şi Sfânta Cruce).
7. Pictorul de icoane/de biserici: pregătire teologică, artistică şi duhovnicească
8. Stiluri şi tehnici de pictură bisericească/materiale folosite în pictură.
9. Tradiţia iconografică românească, fidelitate dogmatică universală şi specific naţional.
10. Actualitatea, importanţa şi necesitatea sfintelor icoane pentru viaţa şi misiunea Bisericii azi.
11. Sfântul Evanghelist Luca, Sfântul Ioan Damaschin şi Sfântul Teodor Studitul sunt figuri emblematice ale Anului omagial al sfintelor icoane, al iconarilor şi al pictorilor bisericeşti

II. Sub genericul ***Anul comemorativ Justinian Patriarhul şi al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului*** vor fi tratate următoarele teme:

A. Patriarhul Justinian

1. 2017 – împlinirea a 40 de ani de la trecerea la cele veşnice – prezentare biografică.
2. Înţelept apărător al Bisericii în timpul unui regim ostil religiei şi Bisericii.
3. Iniţiator şi coordonator al *„Statutului pentru organizarea şi funcţionarea Bisericii Ortodoxe Române"* ntitulate *„Legiuiri bisericeşti".*
4. Iniţiator al primelor canonizări de sfinţi din Biserica Ortodoxă Română (1950 şi 1955) şi promotor al generalizării cultului sfinţilor cu moaşte în România.
5. Ctitor de biserici şi restaurator de biserici, mănăstiri şi monumente istorice.
6. Promotor al misiunii social-filantropice a Bisericii prin organizarea de aşezăminte sociale la: Mănăstirea Dealu, Mănăstirea Viforâta, Mănăstirea Techirghiol.
7. Organizator al parohiilor ortodoxe româneşti din diaspora.
8. Promotor al dialogului panortodox şi intercreştin.
9. Reorganizator al învăţământului teologic ortodox din România (6 seminarii şi 2 institute teologice de grad universitar în toată ţara; a trimis tineri teologi la studii în străinătate; în prezent, *Facultatea de Teologie Ortodoxă* din Bucureşti îi poartă numele).
10. Apărător al mănăstirilor (a salvat foarte multe mănăstiri de la desfiinţare prin înfiinţarea în cadrul acestora de *ateliere meşteşugăreşti* şi de *şcoli monahale*; pentru a salva *Mănăstirea Radu Vodă* din Capitală de la demolare şi-a exprimat dorinţa prin testament de a fi înmormântat în perimetrul mănăstirii).

Sursa: basilica.ro

Continuare în pagina 2

Amintiri despre Patriarhul Justinian

În 2017 se împlinesc patru decenii de la mutarea la cereştile locaşuri a celui de-al treilea Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. Cu acest prilej, Sfântul Sinod a hotărât proclamarea Anului comemorativ Justinian Patriarhul şi al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului. Despre personalitatea vrednicului de pomenire Patriarh Justinian Marina († 1977) ne-a vorbit Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului. Ierarhul cu cei mai mulţi ani de slujire arhierească din cadrul Sfântului Sinod al Bisericii noastre, hirotonit Episcop-vicar în februarie 1976, ne prezintă câteva momente din întâlnirile sale cu Patriarhul Justinian.

Prea Fericitul Patriarh Justinian felicită şi îmbrăţişează pe nou alesul episcop vicar al Arhiepiscopiei Timişoarei şi Caransebeşului

Înaltpreasfinţite Părinte Arhiepiscop, ce amintiri aveţi despre prima întâlnire cu vrednicul de pomenire Patriarh Justinian?

Cu regretatul Patriarh Justinian am avut o legătură destul de apropiată, aş spune, încă din timpul studiilor. L-am văzut prima dată la începutul arhipăstoririi sale, în 1948. Una dintre primele vizite pe care le-a făcut membrilor Sfântului Sinod, ierarhilor din ţară, a fost cea de la Timişoara. Acolo era o catedrală nouă, tâmosită în 1946. Mitropolit al Banatului a devenit, chiar înainte de instalarea noului Patriarh, Vasile Lăzărescu. Eram apropiat de Mitropolitul Vasile şi mă aflam în preajma lui, chiar dacă eram destul de tânăr, abia intrasem în Colegiul „Constantin Diaconovici Loga" din Timişoara. Patriarhul Justinian a poposit la Arad şi a venit la Timişoara în faptul Vecerniei. A doua zi a slujit Sfânta Liturghie cu Mitropolitul Vasile. Nu a avut arhierei însoţitori, numai consilierii din jur, dintre care mi-i aduc aminte pe părintele secretar Niţişor Cazacu şi pe părintele Ioan Gagiu. Mi-a rămas foarte apropiată această icoană a vizitei Patriarhului, şi cuvântul foarte pe înţeles, adresat credincioşilor. Mitropolitul era fost profesor de teologie, mare teolog şi vorbea frumos, dar Patriarhul era la sufletul oamenilor.

Alexandru Briciu

Continuare în pagina 4

Reprezentarea chipului în icoană

Icoana îşi are începutul în întruparea Fiului lui Dumnezeu care vine în lume ca să refacă ontologic chipul lui Dumnezeu din om, desfigurat de păcat. Icoana e dovada iubirii lui Dumnezeu către oameni; cine refuză icoana vădeşte, în taină, o neîncredere în iubirea coborâtoare a lui Dumnezeu la noi, spune Părintele Stăniloae. Ea este dovada că Cel fără de început - „Cel cel este" (OΩN), S-a arătat în chip omenesc, a luat faţă omenească, pe care o eternizează prin Înviere, făcând-o un mediu de comunicare a slavei dumnezeieşti. Faptul că Dumnezeirea Lui poate să transpară prin faţa omenească arată că Dumnezeu însuşi are în Sine virtualitatea feţei omeneşti în care e concentrată întreaga spiritualitate a firii omeneşti. De aceea, în icoană, elementul central şi esenţial este chipul sau faţa Mântuitorului, a Maicii Domnului sau a sfinţilor.

Dacă Dumnezeu este lumina în care nu se află nicio umbră de întuneric, această lumină nu este un haos nedeterminat, ci o armonie deplină, infinită. El este forma tuturor formelor, icoana icoanelor. Apofatismul Ortodoxiei nu neagă icoana, ci vrea să spună că Dumnezeu este o Meta-Icoană, iar după terminologia lui Dionisie, o Hiper-Icoană.

Toate făpturile sunt lumini, pentru că toate au o raţiune şi o ordine interioară. Omul, coroana creaţiei şi chip al lui Dumnezeu, le cuprinde virtual pe toate şi este chemat să le cuprindă actual şi să se imprime în toate, să le ordoneze, să le dea sens şi să le îndumnezeiască. Dar capacitatea omului de a le cuprinde actual pe toate o câştigă omul în Hristos, în care chipul lui Dumnezeu este refăcut deplin în om. Chipul lui Dumnezeu din om, fiind conform Logosului divin ca arhetip, se află într-o legătură cu Arhetipul dumnezeiesc şi este chemat să se imprime în toate în mod desăvârşit, să le cuprindă pe toate ca şi Arhetipul lui. Acest chip, arătându-şi baza în sufletul omului, se reflectă şi se prelungeşte şi în trup şi, în special, în faţa lui. În Hristos, arhetipul, penetrând chipul Său, se reflectă şi în faţa Lui omenească. Acesta se reflectă în feţele celor ce se unesc prin credinţă şi viaţă cu Hristos.

Prin aceasta, faţa omenească îşi recâştigă toată lumina, toată adâncimea şi adună în ea toate sensurile creaţiei.

Icoana este plină de lumina care „nu deschide un ocean impersonal, ea este conţinutul şi Supraabundenţa comuniunii", spune Olivier Clement. Lumina icoanei nu este a veacului acestuia, nu vine din afară ca să lumineze, ci chiar din icoană, din feţele sfinţilor şi din zidirea schimbată la faţă, din care se revarsă lumina senină, odihnitoare, lină, necreată şi neînserată ca un har al Duhului Sfânt.

După învăţătura Sfinţilor Părinţi, măreţia omului nu rezultă din calităţile lui de microcosmos, ci din chemarea lui de a deveni o lume mare într-una mică, un dumnezeu după har, de aceea în icoană totul este centrat pe chipul omului. Faţă de omul autonom în raport cu Dumnezeu, a cărui natură este desfigurată, icoana arată omul care a dobândit asemănarea divină, care a învins dezagregarea din el însuşi şi din întreaga creaţie văzută, un om care şi-a recâştigat demnitatea regală în cosmos, transformând supunerea faţă de lume în supunere faţă de Duhul care sălăşluieşte în el.

Părinţii Sinodului al VII-lea ecumenic deosebesc cu fineţe icoana de portret. Ultimul reprezintă o fiinţă umană obişnuită, prima, un om unit cu Dumnezeu. Icoana se deosebeşte de portret prin conţinut, iar acest conţinut creează acele forme de expresie specifice, proprii numai icoanei. Icoana desemnează sfinţenia care nu este nici subînţeleasă, nici supraadăugată de mintea noastră, ci vizibilă cu ochii trupeşti. Ea ne arată ceea ce fusese revelat Apostolilor pe Muntele Tabor. În ea nu contemplăm doar chipul lui Hristos, ci şi slava şi lumina dumnezeiască pe care ochii noştri o pot vedea cu ajutorul limbajului simbolic al icoanei. De aceea spunem că icoana nu prezintă chipul obişnuit şi banal al omului, ci chipul său slăvit şi veşnic, restaurat în, cu şi prin Hristos. Sensul însuşi şi raţiunea de a fi a icoanei sunt tocmai acelea de a-i desemna pe moştenitorii nestricăciunii şi ai Împărăţiei lui Dumnezeu, pe care ei o prefigurează încă din timpul vieţii lor pământeşti. Icoana este imaginea unui om în care este real prezent harul ce arde patimile şi desăvârşeşte totul. Astfel, carnea este reprezentată esenţialmente diferit de carnea obişnuită, stricăcioasă. Icoana nu reprezintă Dumnezeirea, ci ea indică participarea omului la Dumnezeire.

Harul divin nu poate fi reprezentat prin niciun mijloc omenesc. Sfinţenia pe care nu o vedem nu poate fi deci nici ea reprezentată. Imaginea sacră poate doar semnala cu ajutorul formelor, al culorilor şi al liniilor simbolice, printr-un limbaj pictural stabilit de Biserică, prezenţa harului divin în cel reprezentat. Caracterul specific al icoanei constă mai ales în modalitatea reprezentării, adică mijloacele prin care este descrisă starea de sfinţenie a persoanei reprezentate.

Pr. dr. Ştefan Negreanu

BIBLIOGRAFIE

Evdochimov Paul, *Arta icoanei – o teologie a frumuseţii*, Editura Meridiane, Bucureşti, 1993.

Stăniloae Pr. Prof Dumitru, *Spiritualitate şi comuniune în Liturghia ortodoxă*, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1986.

Uspenski Leonid, *Teologia icoanei*, Editura Anastasia, Bucureşti, 1994.

2017 – Anul dedicat de Biserica Ortodoxă Română icoanelor şi iconarilor, Patriarhului Justinian şi apărătorilor ortodoxiei în timpul comunismului

Urmare din pagina 1

B. Chipuri de ierarhi, preoţi şi mireni din toate eparhiile, care au mărturisit şi apărat credinţa ortodoxă în Hristos în timpul regimului comunist (prin înţelepciune şi tact pastoral, prin curaj şi fermitate în transmiterea credinţei, prin mărturisire jertfelnică în timp de prigoană sau detenţie).

III. Materializarea ***programului-cadru naţional bisericesc*** **în Patriarhia Română** se va realiza prin următoarele activităţi:

1. Centrul de Presă BASILICA al Patriarhiei Române (Radio TRINITAS, TRINITAS TV, Ziarul Lumina) va realiza programe şi emisiuni, filme documentare, materiale publicistice pentru promovarea, în anul 2017, a *Anului omagial al sfintelor icoane, al iconarilor şi al pictorilor bisericeşti* şi a *Anului comemorativ Justinian Patriarhul şi al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului*. În acest scop se va solicita colaborarea centrelor eparhiale pentru identificarea celor mai frumoase, reprezentative şi cunoscute icoane, picturi şi fresce, mozaicuri şi vitralii, dar şi identificarea şi promovarea iconarilor şi pictorilor de biserică români, din ţară şi străinătate. De asemenea, va fi prezentată viaţa, opera şi activitatea Patriarhului Justinian Marina, cu accent pe apărarea Ortodoxiei în timpul comunismului.

Tot cu sprijinul centrelor eparhiale, va fi identificată şi evidenţiată lucrarea misionar-pastorală, catehetică, social-filantropică şi apologetică, din fiecare eparhie, din ţară şi străinătate a Patriarhului Justinian şi a altor ierarhi, preoţi şi mireni în timpul regimului comunist.

2. Realizarea de studii, comentarii, bibliografii şi volume cu conţinut biblico-patristic, dogmatic-moral, liturgic, catehetic, pastoral, social-filantropic şi cultural istoric pentru prezentarea *Anului omagial al sfintelor icoane, al iconarilor şi al pictorilor bisericeşti* şi a *Anului comemorativ Justinian Patriarhul şi al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului* în cadrele prezentate la părţile I şi II, precum şi tipărirea acestora în publicaţiile bisericeşti centrale şi eparhiale, în volume şi monografii editate de tipografiile Patriarhiei Române şi ale centrelor eparhiale.

3. La nivelul Patriarhiei Române se va organiza un **congres internaţional,** iar la nivelul eparhiilor şi al instituţiilor de învăţământ teologic se vor organiza congrese, colocvii şi seminarii pe tema *Anul omagial al sfintelor icoane, al iconarilor şi al pictorilor bisericeşti.* Rezultatele vor fi publicate în volume academice. De asemenea, se va organiza **un simpozion naţional dedicat *Anului comemorativ Justinian Patriarhul şi al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului***, precum şi congrese, colocvii şi seminarii în eparhii şi instituţiile de învăţământ teologic pentru

valorificarea moştenirii misionare a Patriarhului Justinian.

4. În cursul anului 2017, în Biserica Ortodoxă Română, se vor organiza expoziţii de icoane, fresce, mozaicuri, vitralii pentru a pune în valoare frumuseţea artei creştin-ortodoxe. De asemenea, muzeele eparhiale, parohiale şi din cadrul mănăstirilor vor expune şi scoate în evidenţă icoanele vechi şi de patrimoniu pe care le deţin.

5. Sectorul cultură şi patrimoniu religios împreună cu *Sectorul teologic-educaţional* ale Patriarhiei Române vor organiza, în continuare, la nivel naţional, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, *Concursul naţional „Icoana ortodoxă – lumina credinţei"*. De asemenea, secţiile de artă sacră ale facultăţilor de teologie ortodoxă vor organiza ateliere de creaţie.

6. În cursul anului 2017, se vor organiza pelerinaje în ţară şi străinătate la bisericile şi mănăstirile care sunt înzestrate cu icoane şi picturi renumite pentru frumuseţea lor şi reprezentative pentru arta creştin-ortodoxă.

7. Ca parte a programului-cadru naţional bisericesc, la Conferinţa pastoral-misionară semestrială din primăvara anului 2017 se va trata tema *„Anul omagial al sfintelor icoane, al iconarilor şi al pictorilor bisericeşti"*, în cadrele prezentate la punctul I, iar la Conferinţa pastoral-misionară semestrială din toamna anului 2017 se va trata tema *„Anul comemorativ Justinian Patriarhul şi al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului"*, în cadrele prezentate la punctul II, cu posibilitatea aprofundării acestora şi la conferinţele preoţeşti administrative lunare pe care le va stabili fiecare eparhie, precum şi în cadrul cercurilor pastorale.

8. În luna octombrie din anul 2017, la *Palatul Patriarhiei*, se va organiza o şedinţă solemnă a Sfântului Sinod cu tema *Anul omagial al sfintelor icoane, al iconarilor şi al pictorilor bisericeşti* şi *Anul comemorativ Justinian Patriarhul şi al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului.*

Boboteaza şi sfinţirea caselor

„La Praznicul Bobotezei în fiecare an, se începe înnoirea omului creştin. An de an, prin aghiasmă, se face nu numai sfinţirea caselor, ci şi a trupurilor şi a sufletelor omeneşti, se face curăţirea minţii, inimii şi a vieţii noastre”- scria părintele profesor Ilarion V. Felea în lucrarea sa *„Spre Tabor”*. Textul acesta, subliniază valenţele pe care Praznicul Bobotezei şi evenimentul sfinţirii caselor, îl are în viaţa fiecărui creştin.

Dacă pentru credincioşii creştini Boboteaza este „Praznic al înnoirii”, pentru preot, Praznicul acesta poate constitui cel mai bun prilej pentru desfăşurarea lucrării sale pastorale. Când afirmăm lucrul acesta, ne referim desigur la tradiţia creştină a sfinţirii caselor, îndătinată cu prilejul acestui Praznic.

Boboteaza şi zilele premergătoare Praznicului devin pentru creştin, momentul aşteptării sfinte a „părintelui cu Boboteaza”, iar pentru preot, bucuria reivirii momentului celui mai potrivit din cursul anului pentru cercetarea caselor şi a nevoilor păstoriţilor săi. Pentru a ilustra mai bine această realitate, am recurs la mărturia unui părinte care şi-a pus toată viaţa şi sufletul său în slujirea lui Hristos şi a oamenilor: „Cercetarea credincioşilor la casele lor le aduce acestora folos prin sfinţire şi bună sfătuire chiar şi acelora care nu frecventează Biserica. Cu acest prilej poate preotul să-şi cunoască mai bine credincioşii, ce preocupări au, ce ... icoane împodobesc apartamentele lor, ce rugăciuni ştiu copii mici, ce citesc cei mari, ce influenţe eterodoxe îi încearcă şi nu în ultimul rând ce păcate sau patimi îi macină. Un preot conştiincios are multe de învăţat cu ocazia acestei scurte vizite pastorale” (Pr. Ioan Hornea, *Semnificaţii ortodoxe*, p. 64).

Preotul lasă de obiecei agiazmă într-un vas curat, aflat pe masa ceor care-l primesc pentru sfinţirea casei lor. Aceasta este Aghiazmă mare, sfinţită fie în ajunul Praznicului, fie rămasă din anul treccut, aghaizmă cu care preotul sfinţeşte casele creştinilor înainte de Bobotează. Creştinii păstrează această aghiazmă mare, fie amestecând-o cu cea pe care o iau de la biserică în ziua Praznicului Bobotezei, fie consumând-o până în ziua Praznicului, când aduc acasă aghiazmă înnoită, din acel an.

Pentru credincioşi, momentul sfinţirii casei de către preot poate constitui cel mai bun prilej de a a primi lămuriri la problemele sufleteşti care îi frământă, de a mărturisi zbaterile şi greutăţile sufleteşti sau materiale cu care se confruntă, de a primi balsamul sufletesc vindecător din partea părintelui lor sufletesc. Socotim că aceasta este modul autentic de raportare la evenimentul sfinţirii caselor şi că aceasta ar trebui să fie atitudinea creştină unanimă în faţa marelui moment.

Boboteaza nu-i doar moment de primenire a caselor, de înnoire a lor, ci este în primul rând moment de înnoire sufletească, de tainică reculegere şi adâncă evlavie. De aceea, până astăzi, creştinii trăitori de la ţară, postesc, ajunează toată ziua până în momentul în care preotul le dă crucea spre sărutare, stropindu-i cu aghiasma cea mare.

Majoritatea credincioşilor noştri se raportează în chipul cel mai autentic la acest moment din an, unic în felul său şi aşteaptă preotul cu crucea, în genunchi şi cu lumânarea aprinsă. Cu adevărat, ei ne impresionează prin expresia lor lăuntrică, de adâncă evlavie. Mai sunt însă şi creştini care nu înţeleg adevărata semnificaţie a acestei rânduieli bisericeşti, aşteptându-l şi primindu-l pe preot cu televizorul deschis, sau cu ţigara aprinsă, având o atitudine indecentă care trădează de cele mai multe ori totala lor indiferenţă faţă de lucrarea Bisericii în lume. Nu-i judecăm pe unii ca aceştia, căci suntem convinşi că o fac cel mai adesea din neştiinţa şi din necunoaşterea valorii marelui moment la care sunt făcuţi părtaşi. Mai degrabă ne-am propus să conştientizăm întreg „poporul lui Dumnezeu”, pe toţi membrii Bisericii, despre valoarea şi semnificaţia profund duhovnicească al unuia dintre marile momente ale casei şi familiei lor, sfinţirea de Bobotează.

Preot Conf. Dr. Lucian Farcaşiu

Concursul Naţional de Creaţie „Icoana şi Şcoala Mărturisirii”

Conform Hotărârii Sfântului Sinod nr. 7.760/02.11.2016, Biroul de catehizare a tineretului din cadrul Sectorului Teologic-Educaţional al Patriarhiei organizează cu prilejul Anului omagial al sfintelor icoane, al iconarilor şi pictorilor bisericeşti şi Anului comemorativ Justinian Patriarhul şi al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului, Concursul Naţional de Creaţie „Icoana şi Şcoala mărturisirii”.

Concursul îşi propune să îi ajute pe elevii participanţi să îşi descopere, prin activităţi de creaţie, noi aptitudini, să îşi formeze deprinderi, să promoveze practici noi privind învăţarea şi să realizeze schimbul de experienţă între copii.

Concursul se adresează copiilor participanţi la grupele catehetice din parohiile înscrise în Programul Naţional „Hristos împărtăşit copiilor”, preoţilor coordonatori de grup catehetic, profesorilor de religie şi tuturor celor care contribuie la sădirea Cuvântului lui Dumnezeu în inima copiilor.

Concursul Naţional de Creaţie Icoana şi Şcoala mărturisirii se desfăşoară pe trei secţiuni: literară, artistică şi multimedia.

La nivel de parohie/şcoală concursul se va desfăşura până la 15 martie. În perioada 20-31 martie se va desfăşura etapa la nivel de protopopiat, la finalul căreia vor fi evaluate şi vor fi premiate cele mai bune 3 portofolii din protopopiat.

Evaluarea la nivelul eparhiei se va organiza în luna aprilie a.c., în cadrul căreia vor fi stabiliţi câştigătorii etapei eparhiale a concursului.

În perioada 20 – 21 mai 2017 se va organiza la nivelul Patriarhiei premierea câştigătorilor la nivelul eparhiilor.

Informaţii suplimentare pot fi obţinute din conceptul concursului aflat la adresa: http://patriarhia.ro/concursul-national-de-creatie-icoana-si-scoala-marturisirii-9169.html

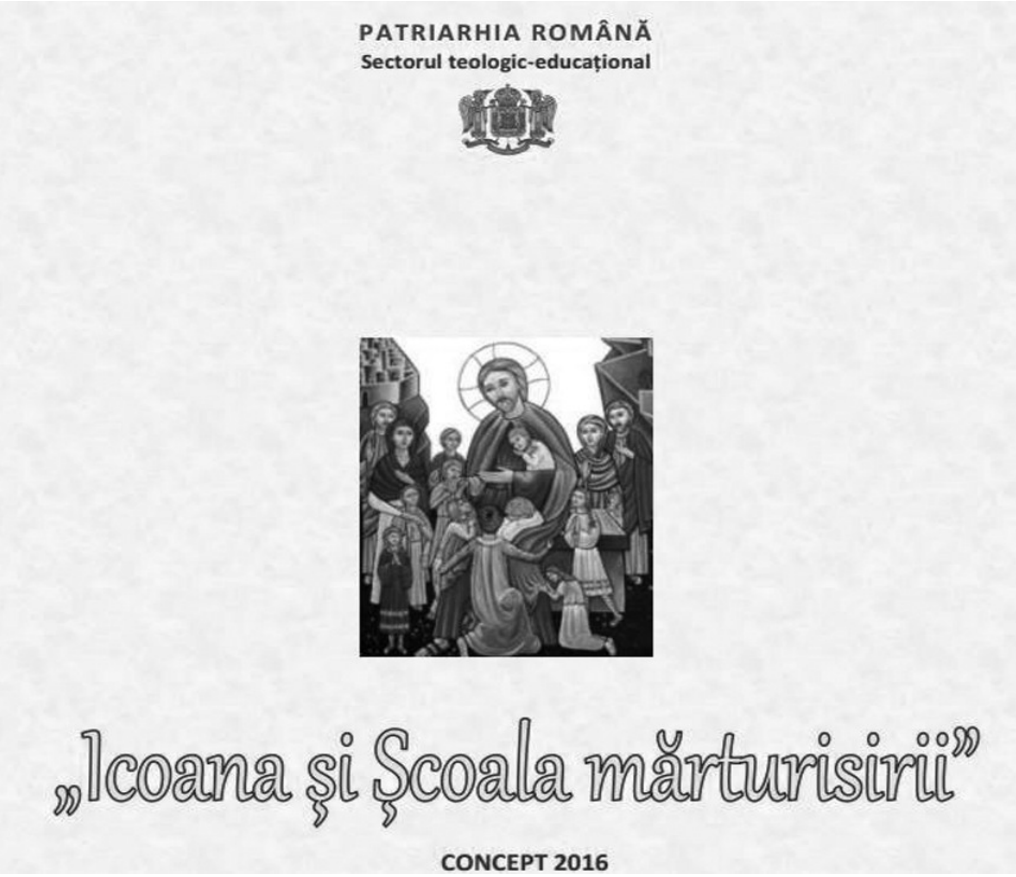

Amintiri despre Patriarhul Justinian

Urmare din pagina 1

După liceu v-ați îndreptat către Institutul Teologic de grad universitar din București. Cum îl priveau studenții teologi pe Patriarhul Justinian?

Deși majoritatea tinerilor din Timișoara mergeau la Teologie la Sibiu, unii dintre ei, printre care și eu, am mers la București. Acolo l-am avut, din 1953, rector al Institutului Teologic pe Episcopul Teoctist (Patriarhul de mai târziu), și îndrumător de an pe pr. prof. Ioan G. Coman, cu care am lucrat până la doctorat. Exista tradiția ca părintele Coman să ne ducă la o Vecernie la Catedrala Patriarhală, ca să ne cunoască Patriarhul. Așadar, tot la o slujbă de Vecernie a venit Episcopul-vicar patriarhal Teoctist, rectorul institutului, care stătea alături de Patriarhul Justinian și ne prezenta pe fiecare. Când a ajuns la mine, m-a prezentat între cei de la Timișoara și am realizat că Patriarhul știa câte ceva despre fiecare. Tatăl meu era diacon onorific, pentru că avea funcția de bază ca profesor de muzică la colegiul timișorean amintit. Patriarhul Justinian știa datele familiale, că tatăl meu este cleric și profesor.

Apoi au mai fost câteva evenimente importante la Timișoara, între care amintesc canonizarea Sfântului Iosif de la Partoș, în 1956. La acea vreme, mă pregăteam pentru licența în teologie și a venit și părintele Coman la Timișoara. De această dată, nu am mai făcut parte din anturajul clericilor, ci, fiind asimiliat bucureștenilor, m-a luat lângă el părintele Chiriță, șeful echipei de filmare și fotografiere a evenimentului. O misiune destul de grea, pentru că era nevoie de multă mișcare tehnică. A fost o experiență interesantă, pentru că momentele mi-au rămas întipărite în memorie.

Ce sfaturi primeați de la Patriarhul Justinian în timpul studiilor doctorale?

Când am terminat admisibilitatea la magisteriu, prin 1962, mi s-au aprobat studiile în străinătate, la Institutul Ecumenic de la Bossey și la facultățile de teologie unde era

La Mănăstirea Zagorsk (URSS) în 17 iulie 1951

ataşat, Neuchâtel și Fribourg. De fiecare dată am luat binecuvântarea Patriarhului la plecare. Când am mers pentru o astfel de aprobare într-o zi de praznic, l-am așteptat în holul Reședinței Patriarhale. Trebuia să vină să-l conducă spre Catedrală părintele consilier Dumitru Fecioru și un alt preot slujitor, dar nu ajunseseră. Părintele Nicanor, intendentul, m-a îndemnat să-l aștept, ca să-l conducem cu toții la slujbă. Și a apărut Preafericitul Justinian foarte vesel. Când te vedea, îți lăsa sentimentul bucuriei întâlnirii. Am cerut binecuvântarea și am profitat de acest prilej de discuții. Atunci mi-a spus că întotdeauna el îi aștepta pe cei care veneau să-l conducă.

În plus, când aveam de fixat teza de doctorat, m-am dus, cu acordul părintelui profesor Coman, care era foarte apropiat de Patriarh, în parcul Reședinței Patriarhale, unde făcea celebra plimbare medicală în aer liber. Sunt momente de neuitat. Eram tânăr, dar se cobora la nivelul meu și îmi dădea sfaturi prețioase. La început era vorba despre un proiect pe o temă legată de Sfântul Ioan Gură de Aur și a fost mulțumit, mai ales că se numea Ioan din botez. Mi-a dat sfaturi din viața sfântului, probleme de actualitate și semnificația lor la acea vreme, din celebra sa lucrare „Apostolatul social". Ulterior tema mi-a fost schimbată, întrucât Biserica Ortodoxă purta la acea vreme un dialog cu Bisericile Vechi-Orientale, necalcedoniene, și am primit un subiect de cercetare despre doctrina hristologică a Sfântului Chiril al Alexandriei. Mai târziu aveam să fac parte din delegația Bisericii Ortodoxe Române participantă la acest dialog.

I-ați mărturisit că aveați în gând să îmbrăcați haina monahală?

El știa că am acest gând și am avut discuții mai lungi pe această temă, atunci când veneam sau plecam în străinătate. Îmi amintesc că odată mi-a pus la dispoziție mai mult de o oră de discuții despre viața monahală. Nu puteai decât să te alegi cu foarte multă îmbogățire sufletească în urma unei astfel de discuții. Întotdeauna reușea să dea sfaturi din viața lui sau din viața Bisericii la care a participat, din propria experiență.

După finalizarea studiilor, ați intrat în administrația bisericească, la Arad și Timișoara. Cum erau întâlnirile oficiale cu Patriarhul României?

Ne-am mai văzut la Alba Iulia cu ocazia sărbătoririi a 20 de ani de la reîntregirea Bisericii Ortodoxe, în 1968. Ajungând vicar eparhial, am fost de multe ori protos la slujbele mari, cum a fost instalarea Episcopului Teoctist Arăpașu al Aradului. La trecerea sa ca Mitropolit al Olteniei a participat și Patriarhul Justinian, un alt prilej de a face metanie și a vorbi cu el. Întotdeauna a dovedit o memorie deosebită. Imediat te recunoștea și îți spunea pe nume.

Am avut momente de deosebită satisfacție sufletească să discut cu Patriarhul României deși eram doar student, apoi diacon, preot și arhiereu. În ajunul împlinirii a 20 de ani de patriarhat, aveam de pregătit o lucrare despre vocația sa monahală, știut fiind că a devenit călugăr din preot de mir rămas văduv. Cred că am reușit să surprind admirația sa pentru viața monahală datorită relației de duhovnicie pe care a avut-o cu un preot călugăr din zona Vâlcii. Așa mi-am alcătuit lucrarea și știu că a apreciat-o.

Când am mers la București într-o audiență cu o problemă trimisă de Mitropolitul Nicolae, l-am găsit tot în parcul reședinței, unde am avut din nou prilejul unui dialog peripatetic. Patriarhul era deja cu cineva, iar eu așteptam la distanță, împreună cu părintele Nicanor, intendentul reședinței. Când s-a apropiat la vreo zece metri, m-a zărit și m-a chemat pe nume. A fost o surpriză pentru mine, pentru că nu ne vedeam atât de des încât să consider că mă va ține minte. M-a primit foarte bine. Întotdeauna mi-a spus mai multe decât puteam să întreb eu. Știa sufletul omului și avea o comunicare foarte directă.

L-am însoțit o dată pe Mitropolitul Nicolae Corneanu la o masă cu Patriarhul într-un cadru familial. Era însoțit de fiica sa, doamna Sibica. Fiind cel mai tânăr, eu am discutat cu nepoatele Patriarhului, iar el se amuza de dialogurile noastre copilărești.

Astăzi, sunteți singurul ierarh din Sfântul Sinod hirotonit arhiereu în vremea arhipăstoririi Patriarhului Justinian. Cu ce gând îl pomeniți în rugăciunile Înaltpreasfinției Voastre?

Am văzut, față de personalitatea care apare astăzi într-o lumină foarte frumoasă și o ținută marcantă de prim ordin, că știa să fie foarte smerit. La început, eram doar un licean, apoi student în teologie, și totuși Patriarhul Justinian a avut dragostea de a coborî la nivelul meu și al altora asemenea mie, încurajându-ne și arătându-ne că ne este aproape. Așa se manifesta preocuparea sa pentru creșterea noastră duhovnicească și formarea ca slujitori ai Bisericii. Mi-a rămas în suflet într-un mod deosebit. Pentru fiecare cred că a avut o vorbă bună. Ne-a ajutat Bunul Dumnezeu să ne învrednicim de o atenție, zic eu, deoesbită din partea Patriarhului.

Iată că Bunul Dumnezeu m-a ajutat să le fac pomenire multor oameni mari din Biserica noastră plecați de mult la Domnul și să-i port în gând și la rugăciune. Pe Patriarhul Justinian l-am cunoscut direct și m-am învrednicit de atenția sa. La împlinirea unui soroc important, îmi exprim recunoștința și înalț rugăciune lui Dumnezeu să-l așeze în lumina cea neînserată a Împărăției Sale pe cel care merită să fie așezat și în lumina noastră, a oamenilor. În vremea aceea, Patriarhul Justinian a însemnat mult pentru Biserica Ortodoxă Română și toți recunoșteau că i se datorează multe pentru modul cum știa să lucreze cu cei din jur și cu oamenii vremii.

(*interviu publicat în http://ziarullumina.ro/Iti-lasa-sentimentul-bucuriei-intalnirii-119187.html*)

Sfinții Trei Ierarhi – rugători și ocrotitori ai Ortodoxiei

În tradiția apostolică și patristică a Bisericii noastre întâlnim multe chipuri luminoase de păstori duhovnicești care și-au dăruit întreaga viață misiunii Bisericii. Între marii păstori de suflete, am ales să fie comemorat în mod deosebit în acest an înțeleptul și marele ierarh Sfântul Ioan Gură de Aur Arhiepiscopul Constantinopolului(347 - † 407), datorită faptului că, prin viața și activitatea sa, s-a dovedit a fie apărător al dreptei credințe, învățător al pocăinței, luminător al familiei creștine și al vieții monahale și promotor al filantropiei creștine.

Sfinții Trei Ierarhi au trăit adevărul Evangheliei ca început de viață veșnică încă din lumea aceasta și au învățat dreapta credință și dreapta viețuire pe toți păstoriții lor, precum și pe toți cei care au citit de-a lungul veacurilor scrierile lor. Pentru acești mari Arhipăstori Biserica a folosit apelative deosebite ca: mari dascăli ai lumii și ierarhi, sfinți părinți ai Bisericii și mari păstori de suflete.

Cei trei sfinți părinți: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur sunt sărbătoriți de Biserica Ortodoxă la 30 ianuarie, aceștia reprezentând cele trei vârfuri ale ierarhiei Bisericii Ortodoxe, care au întrecut cu înălțimea vieții și a învățăturii lor pe mulți și ca niște apostoli după Apostoli au strălucit în lume.

Sărbătoarea datează din timpul domniei împăratului bizantin Alexios I Comnenul (1081-1118). Atunci s-a stabilit, în urma mai multor ani de dispute între diferite comunități creștine pe tema care dintre cei trei este mai mare, ca la 30 ianuarie să aibă loc o cinstire comună a celor trei mari ierarhi ai Bisericii.

Prin prăznuirea împreună a celor Trei Sfinți Ierarhi, ca unii care sunt în egală măsură bineplăcuți lui Dumnezeu și deopotrivă de vrednici să fie cinstiți de credincioși, controversele, care erau cu totul păgubitoare pentru Biserică, au fost stinse.

„Cei trei Sfinți arată la treapta cea mai înaltă "drumul împărătesc" în Biserica Ortodoxă, fiind adevărații ctitori ai Ortodoxiei. Și pentru că s-au învrednicit de înalta treaptă a arhieriei, acești sfinți părinți sunt cunoscuți sub numele de Sfinții Trei Ierarhi."[1]

Pomenirea fiecăruia dintre ei se face pentru Sfântul Vasile la 1 ianuarie, Sfântul Grigorie Teologul, la 25 ianuarie, iar Sfântul Ioan Gura de Aur, la 13 noiembrie și la 27 ianuarie.

„Au trăit o viață retrasă, în rugăciune stăruitoare și muncă. Pentru meritele lor deosebite, Dumnezeu i-a ridicat pe cele mai de seamă scaune ierarhice ale vremii, pentru a răspândi de acolo cu și mai multă putere lumina adevărului dumnezeiesc, dovedindu-se a fi vrednici păstori ai credincioșilor lor".[2]

Au fost deopotrivă mari sprijinitori ai săracilor, orfanilor, bolnavilor și ai tuturor celor aflați în suferință, ridicându-se însă și împotriva bogaților și asupritorilor.

Și mai mult decât atât au luptat, prin cuvânt și prin scrisul lor, pentru lămurirea adevărurilor de credință ortodoxă, împotriva rătăcirilor și credințelor deșarte. Au fost mari predicatori și scriitori bisericești, lăsând în urma lor un număr mare de cărți de învățătură, alcătuind diverse cântări și rugăciuni. Sfântul Ierarh Vasile cel Mare și Sfântul Ioan Gură de Aur au lăsat și Liturghiile care le poartă numele.

În mod deosebit, Sfântul Ierarh Ioan Gură de Aur a elogiat viața și demnitatea sfinților și mai ales a martirilor în cuvinte de o rară frumusețe, ca de pildă: „uitându-ne la sfinți, la acești atleți curajoși și plini de răbdare, care ne-au fost dați ca luminători, să ne călăuzim viața după statornicia și răbdarea lor" știind că „toți prietenii lui Dumnezeu au avut parte de o viață grea, aspră și plină de nenumărate dureri" și nu de una „lesnicioasă, stricată și plină de tihnă".

Avem, așadar, înaintea noastră trei faruri călăuzitoare în drumul nostru către Împărăția lui Dumnezeu prin opera lor, prin viața lor închinată lui Hristos și mai ales prin modul exemplar de a vorbi cu Dumnezeu (prin rugăciune) și despre Dumnezeu (prin opera teologică).

Drăgan Cătălin-Iulian

[1] Pr. prof. Dumitru Fecioru, *Ideile pedagogice ale Sfântului Ioan Hrisostom*, în rev. Biserica Ortodoxă Română, an. LV, nr. 7-10, iulie-octombrie 1937, pp. 449-486; pr. conf. Mihai Burlacu, *Educația creștină pentru copii și tineri după Sfântul Ioan Hrisostom*, extras din volumul omagial închinat Î.P.S. Patriarhul Nicodim Munteanu la împlinirea a 80 de ani, București, 1946.

[2] Pr. prof. Petru Rezuș, *Sfinții Trei Ierarhi, pilde de desăvârșire creștină*, în rev. Glasul bisericii, an. XV, nr. 1, ianuarie 1957, p. 36.

[3] Sfântul Ioan Gură de Aur, *Predici la sărbători împărătești și Cuvântări de laudă la sfinți*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2006, p. 514

Actualitate eparhială – Ianuarie 2017

SLUJIRI CHIRIARHALE

Anul Nou 2017 sărbătorit de arădeni

Noaptea de Anul Nou

În noaptea dintre ani, Înaltpreasfinţitul Părinte dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, s-a aflat în mijlocul clerului şi credincioşilor prezenţi în număr mare la Catedrala arhiepiscopală „Sfânta Treime" din Arad. Respectând hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, a oficiat Slujba la trecerea dintre ani, înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi. Inaltpreasfinţia Sa a rostit un cuvânt despre „*Veşnicie şi timp*" – Dumnezeu şi creaţie (în baza citirilor scripturistice I Tim. 2; Luca 2), adică lucrarea divină ca timp şi spaţiu care are nevoie de pronia cerească spre desăvârşire, măsurarea unităţii acestora constituind permanent obiectul cugetării ca şi al comportării omeneşti. În acest cadru, Ierarhul a prezentat iniţiativa conducerii bisericeşti privind Anul 2017 – ca *Anul omagial al sfintelor icoane, al iconarilor şi al pictorilor bisericeşti* şi *Anul comemorativ Justinian Patriarhul şi al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului.* La final, Chiriarhul a adresat urările cuvenite, dând îndrumările legate de viaţa creştină în cursul anului care a început.

Sfânta Liturghie arhierească

În prima zi a *Anului Nou civil* când Biserica Ortodoxă sărbătoreşte *Tăierea împrejur cea după Trup a Domnului* şi pe *Sfântul Vasile cel Mare, Arhiepiscopul Cezareei Capadociei*, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a săvârşit Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare la Catedrala arhiepiscopală din Arad, în fruntea soborului preoţilor şi diaconilor slujitori. În predica cu titlul „*Praznic de înnoire*" (pe baza citirilor scripturistice: Col. 2; Luca 2), înţelegând pentru Biserică şi lume, prin fiecare din momentele ce le aminteşte, adică Tăierea-împrejur cea după Trup a Domnului, Duminica dinaintea Botezului Domnului şi Sfântul Ier. Vasile cel Mare şi Anul Nou într-o legătură duhovnicească aparte chemând la reconsiderarea timpului trecut atât pentru cele greşite sau omise, cât şi la întărirea voinţei de îndreptare pe viitor, potrivit propovăduirii Sfântului Ioan Botezătorul ca şi a marelui Ierarh pomenit azi, implorând ajutorul divin pentru împlinirea îndatoririlor creştineşti şi cetăţeneşti cu mai multă stăruinţă. Şirul zilelor sărbătoreşti în mijlocul cărora este cea de astăzi grăieşte lămurit cu privire la această legătură Naşterea Domnului pentru renaşterea fiinţei omeneşti, circumciziunea pentru înnoirea continuă pe toate planurile vieţii, iar Boboteaza pentru sfinţirea întregii lumi, a subliniat Înaltpreasfinţia Sa.

Îndătinata recepţie de Anul Nou

În seara zilei, la reşedinţa eparhială a avut loc îndătinata recepţie, oferită de către Înaltpreasfinţitul Arhiepiscop Timotei preoţilor şi credincioşilor din municipiul Arad de Anul Nou. În numele preoţimii din municipiu şi al participanţilor la momentul festiv, părintele Gabriel Mariş, consilier social a rostit o frumoasă urare în stil tradiţional pentru Chiriarh şi întreg Centrul Eparhial, la început de An Nou. Chiriarhul a răspuns acestor urări, împărtăşind tuturor celor prezenţi gândurile de Anul Nou, legate de munca celui din trecut cu obligaţiile pentru viitor. În mod deosebit, Înaltpreasfinţia Sa a subliniat importanţa în acest an dedicată tematicii *Anului omagial al sfintelor icoane, al iconarilor şi al pictorilor bisericeşti şi Anul comemorativ Justinian Patriarhul şi al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului, conchizând asupra păstrării unităţii în cadrul Bisericii Ortodoxe Române, a întregii Ortodoxii, pentru propăşirea ţării şi poporului, în care scop Ierarhul face şi urările cuvenite pentru Noul An 2017.*

Sărbătoarea Botezului Domnului la Catedrala arhiepiscopală din Arad

În ziua praznicului Botezului Domnului, vineri, 6 ianuarie 2017, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a oficiat Sfânta Liturghie în Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime" din Arad, în fruntea unui sobor de preoţi şi diaconi, şi în prezenţa sutelor de credincioşi care au participat la sfânta slujbă.

În cuvântul de învăţătură cu titlul „*Icoana praznicului*" (cf.citirilor scripturistice ale praznicului: Tit, 2-3; Matei 3), Înaltpreasfinţia Sa s-a referit la „apă" în diferitele planuri ale vieţii şi istoriei, cu beneficiile sau primejdiile ce pot interveni constituind unul din elementele principale ale creaţiei şi providenţei în perspectiva înnoirii şi desăvârşirii, de aici şi raportul permanent cu omul, de unde rezultă locul ei duhovnicesc, înnoitor şi sfinţitor. Icoana Botezului Domnului dezvăluie această viziune de taină prin undele Iordanului ce învăluie pe Mântuitorul, în prezenţa văzută şi nevăzută, auzită sau simţită a Sfintei Treimi, cu mărturia Botezătorului, a celor cereşti şi a celor pământeşti. Icoana, ca o carte de învăţătură, este astfel şi îndemn spre lucrare mântuitoare. Iconarii, pe care îi omagiem pe parcursul acestui an, pătrund înţelesul tainic prin darul de a vedea în adâncul râului sfânt lucrarea dumnezeiască, a subliniat Ierarhul arădean.

După Sfânta Liturghie, Arhiepiscopul Aradului, înconjurat de soborul slujitor, a săvârşit slujba de sfinţire a apei celei mari.

În încheiere, Înaltpreasfinţitul Timotei a adresat credincioşilor prezenţi în număr impresionant, părinteşti binecuvântări şi doriri de propăşire materială şi spirituală.

Credincioşii, cu multă răbdare şi în bună rânduială, au luat Aghiasmă Mare din vasele anume rânduite în Catedrala arhiepiscopală.

Sfântul Ioan Botezătorul sărbătorit la Arad

Sâmbătă, 7 ianuarie 2017, când prăznuim „Soborului Sfântului Ioan Botezătorul", Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a participat la Sfânta Liturghie săvârşită de un sobor de preoţi şi diaconi, în biserica parohiei Arad-Centru, Catedrala veche din Arad.

Spre finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfinţia Sa, continuând o tradiţie de zeci de ani, a dat răspuns invitaţiei comunităţii ortodocşilor sârbi din Arad, participând la Sfânta Liturghie săvârşită cu ocazia Crăciunului pentru credincioşii ortodocşi de rit vechi, în Biserica Ortodoxă Sârbă din Arad-Centru, de către părintele Ognean Plavşici, protopopul sârbilor din Arad, înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi.

Cu acest prilej, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a transmis tuturor credincioşilor ortodocşi sârbi un mesaj de felicitare, doriri de propăşire materială şi spirituală şi sărbători cu bucurie.

Crăciunul pentru creştinii ortodocşi de rit vechi este sărbătorit pe 7 ianuarie. Calendarul iulian sau pe stil vechi este decalat cu 13 zile faţă de calendarul oficial (numit „gregorian" sau de „stil nou"). Singura sărbătoare celebrată în aceleaşi zile este, în urma convenţiei încheiate de capii Bisericilor Ortodoxe din întreaga lume, sărbătoarea Paştelui.

În municipiul Arad trăieşte o comunitate sârbă care numără peste 400 de suflete, iar în judeţ aprox. 23 mii de ortodocşi sârbi.

Zilele de iarnă prilejuiesc cele mai multe şi mai importante praznice pentru sârbi.

Crăciunul este primit cu cea mai mare bucurie în 7 ianuarie. În sunetul clopotelor, se trage cu puşca vestind sosirea praznicului. În haine sărbătoreşti se merge la biserică unde se salută «Hristos se naşte» – «Adevărat se naşte», salut care se va folosi până la Bobotează.

Noul an se sărbătoreşte în 14 ianuarie.

Slujire arhierească în biserica „Adormirea Maicii Domnului" din Arad

În Duminica a 29-a după Rusalii, 15 ianuarie 2017, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a oficiat Sfânta Liturghie arhierească în biserica cu hramul „Adormirea Maicii Domnului", a Parohiei Arad-Centru, situată pe str. Mihai Eminescu, înconjurat de soborul preoţilor şi diaconilor slujitori, în prezenţa unui mare număr de credincioşi.

Cuvântul de învăţătură adresat celor prezenţi a fost pus sub titlul „*Fericirea celor curaţi cu inima*" (cf. Col. 1; Luca 17), adică vederea lui Dumnezeu ca răsplătire de care se bucură omul în starea de la început – paradisiacă – din care a căzut. Ori aceasta trebuie redobândită cu ajutorul Sfintelor Taine ale Bisericii ce întăresc virtutea prin harul dumnezeiesc. Acesta este invocat mereu spre curăţirea sufletească dorită. Pictura bisericească, avută în vedere în acest an omagial, ilustrează în chip tainic virtuţile celor aleşi aşa cum nu realizează alte mijloace ale artei, a arătat Chiriarhul.

La încheierea slujbei, Preacuceernicul părinte dr. Cristinel Ioja, decanul Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Arad, în numele preoţilor şi credincioşilor parohiei, a mulţumit Chiriarhului arădean pentru bucuria duhovnicească prilejuită şi pentru permanenta grijă părintească pe care Înaltpreasfinţia Sa o poartă faţă de această frumoasă biserică arădeană, oferindu-i un frumos buchet de flori.

Slujire arhierească în Paraclisul Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Arad

În Duminica a 32-a după Rusalii, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a săvârşit Sfânta Liturghie arhierească în Paraclisul Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Arad, aceasta deoarece, pe data de 21 ianuarie a fiecărui an îl prăznuim pe Sfântul Maxim Mărturisitorul, unul dintre ocrotitorii spirituali ai acestui locaş de rugăciune. Ziua aceasta este cu alte cuvinte ziua hramului Paraclisului studenţilor, unde aceştia se pregătesc duhovniceşte pentru slujirea preoţiei. Chiriarhul a fost înconjurat de un sobor de slujitori din care au făcut parte părintele Ştefan Negreanu, părintele Lucian Farcaşiu, părintele Ioan Lazăr şi arhid. Tiberiu Ardelean, dascăli ai instituţiei teologice arădene.

La momentul potrivit, Înaltpreasfinţia Sa a rostit cuvântul de învăţătură cu titlul „*Statura desăvârşirii*" (cf. citirilor scripturistice ale duminicii: I Tim. 4; Luca 19) după modelul Mântuitorului este cea pe care trebuie să o dobândească creştinul (cf. Efes. 4, 13). Un exemplu în această privinţă este a lui Zaheu din pericopa duminicală. Simbolismul dudului în care s-a suit sa-l vadă pe Mântuitorul dar în care Domnul Însuşi L-a zărit chemându-L spre a-L primi în casa sa lămureşte şi căutarea lui Dumnezeu prin puterea harului, căruia îi răspunde dorinţa îndreptării şi virtuţii, a subliniat Ierarhul arădean.

Răspunsurile liturgice au fost date de către studenţii Facultăţii.

Părintele Ştefan Negreanu a mulţumit Înaltpreasfinţitului pentru dragostea părintească arătată profesorilor, studenţilor şi credincioşilor care se roagă împreună în acest sfânt locaş. Suntem încredinţaţi de faptul că Sfântul Maxim Mărturisitorul aduce prin rugăciunile sale înaintea tronului lui Dumnezeu, un prisos de har şi binecuvântare pentru Facultatea noastră, pentru studenţii ei şi pentru toţi ostenitorii care-i cer sprijinul şi mijlocirea, a mai spus părintele.

La final, Părintele Ştefan l-a felicitat pe Întâisătătorului Eparhiei arădene întrucât în această zi îşi sărbătoreşte ocrotitorul spiritual, pe Sfântul Apostol Timotei.

Sfântul Ierarh Sava al Serbiei sărbătorit la Biserica sârbească din Arad

Vineri, 27 ianuarie 2017, credincioşii ortodocşi sârbi din Arad l-au prăznuit pe Sfântul Sava Nemanja, primul arhiepiscop al Bisericii Ortodoxe Sârbe, întemeietorul şcolilor sârbeşti, al statalităţii şi al diplomaţiei sârbe.

Cu acest prilej, în biserica cu hramul „Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel", a Parohiei Ortodoxe Sârbe Arad-Centru, a fost săvârşită Sfânta Liturghie arhierească. La invitaţia Preasfinţitului Luchian Pantelici, Episcop-administrator al Episcopiei Ortodoxe Sârbe a Timişoarei şi a comunităţii credincioşilor ortodocşilor sârbi din parohia Arad- Centru, păstoriţi de părintele protopop Ocnean Plavşici, la Sfânta Liturghie a participat şi Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, însoţit de protos. Iustin Popovici, consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului şi arhid. Tiberiu Ardelean. Ierarhii, înconjuraţi de soborul de preoţi şi diaconi, şi în prezenţa credincioşilor ortodocşi sârbi, l-au sărbătorit cum se cuvine pe Sfântul Ierarh Sava (1175 – 27 ianuarie 1235).

La finalul slujbei, Ierarhul sârb a exprimat în cuvinte alese legăturile frăţeşti ale clerului şi credincioşilor sârbi din Arad şi Banat cu Înaltpreasfinţitul Arhiepiscop Timotei, statornicite de-a lungul anilor.

La rândul său, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, a rostit o alocuţiune privind bunele relaţii dintre cele două biserici la nivel local şi a mulţumit Preasfinţitului Părinte Luchian pentru invitaţie.

Slujire arhierească în biserica din incinta Spitalului Judeţean Arad

În Duminica a 17-a după Rusalii (a Cananeencei), Înaltpreasfinţitul Părinte Dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului a slujit la biserica cu hramul „Sfânta Cuvioasa Parascheva", din incinta Spitalului Clinic Judeţean de Urgenţă Arad.

Cu acest prilej, Ierarhul a săvârşit Sfânta şi Dumnezeiasca Liturghie în prezenţa a numeroşi credincioşi, fii duhovniceşti ai preotului misionar Ciprian Vasile Cucu, slujitor al acestui sfânt lăcaş, a bolnavilor din spital dar şi reprezentanţi din partea instituţiei medicale.

Cuvântul de învăţătură al Înaltpreasfinţiei Sale a fost pus sub titlul „*Universalism creştin*", legat de însuşirea sobornicităţii Bisericii, susţinând că Dumnezeu cheamă pe toţi la mântuire indiferent de religie, limbă, neam, stare şi altele (cf. Matei 15; 2 Cor. 6; 7). Apelul şi la regnul animal sau vegetal prezent în textul scripturistic dominical, pentru ilustrarea unor însuşiri sau defecte commune şi persoanelor e obişnuit în cultura veche cu scopul pedagogic, adică instructiv şi educativ, spre a arăta în chip decent obligaţia umană de a purta de grijă firii înconjurătoare, creaţie a lui Dumnezeu, continuând o lucrare sfântă de conservare sau însănătoşire a vieţii. Într-un cadru de asistenţă socială sau medicală se găseşte o mai atentă aplicare a îngrijirii sănătăţii în vederea binelui general. Înlăturarea deosebirilor dintre oameni spre urmarea năzuinţelor de mai bine prin buna folosire a darurilor primite de la Dumnezeu a definit mereu lucrarea Mântuitorului în lume, a subliniat Chiriarhul arădean.

La finalul slujbei, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a sfinţit racla cu moaştele Sfântului Grigorie de Nazianz primite în dar de la Eminenţa Sa Cardinalul Angelo Comastri, Vicarul General al Sanctităţii Sale pe lângă Cetatea Vaticanului. Cu acest prilej Chiriarhul a arătat în cuvântul său că în ajunul sărbătorii Sfinţilor Trei Ierarhi, care reprezintă şi principalele misiuni ale Bisericii, sfinţirea noii racle reaminteşte ca pilduitoare viaţa şi învăţătura marelui Părinte bisericesc în slujirea lui Dumnezeu spre folosul oamenilor.

După acest moment, Înaltpreasfinţia Sa a transmis tuturor credincioşilor prezenţi, conducerii Spitalului arădean, precum şi bolnavilor de pe paturile de suferinţă, purtarea sa de grijă, rugând totodată pe Bunul Dumnezeu pentru toţi cei care se ostenesc în cadrul acestei instituţii medicale.

Vecernie cu Litie şi Concert în cinstea Sfinţilor Trei Ierarhi

Duminică seara, 29 ianuarie 2017, în ajun de sărbătoare a Sfinţilor Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul şi Ioan Gură de Aur, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului a săvârşit slujba Vecerniei cu Litie în Catedrala arhiepiscopală din Arad, înconjurat fiind de un sobor de preoţi şi diaconi şi în prezenţa a numeroşi credincioşi.

Cu acest prilej, la finalul slujbei, cu binecuvântarea şi în prezenţa Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei, Grupul vocal „Trifon Lugojan" din Arad, dirijat de studentul Marinel Roz, a susţinut un concert închinat Sfinţilor Trei Ierarhi, Întâmpinării Domnului şi marelui poet Mihai Eminescu. Prezentarea concertului a fost făcută de către părintele Gheorghe Gogan, preot slujitor la Catedrala arhiepiscopală.

După susţinerea concertului, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a adresat un cuvânt de mulţumire tuturor celor prezenţi: organizatori, interpreţi şi ascultători, pentru râvna dovedită prin faptul că la sfârşitul unei perioade sărbătoreşti, începând cu Naşterea şi sfârşind cu Întâmpinarea Domnului, făcând prezentul popas prin împletirea în program şi piese ale sărbătorilor laice ce ilustrează legătura Bisericii cu ţara şi poporul, adică, Ziua culturii naţionale, odată cu cea a naşterii Luceafărului poeziei româneşti şi Unirea Principatelor. Aceasta tocmai de ziua Sfinţilor Trei Ierarhi, amintind duhul treimic ce a unit mereu în istorie marile Provincii româneşti, a subliniat Înaltpreasfinţia Sa.

Sărbătoarea hramului Facultăţii de Teologie din Arad

Fidelă tradiţiei şcolilor teologice din Patriarhia Română, care serbează în chip deosebit prăznuirea Sfinţilor Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul şi Ioan Gură de Aur, Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea" din cadrul Universităţii „Aurel Vlaciu" din Arad a desfăşurat un program liturgic şi teologic-cultural în ziua de 30 ianuarie 2017, cu ocazia acestui hram.

Astfel, cu binecuvântarea şi cu participarea Înaltpreasfinţitului Arhiepiscop dr. Timotei Seviciu, a fost săvârşită slujba Sfintei Liturghii în vechea Catedrală a oraşului, aici fiind prezenţi: cadrele didactice, studenţii, elevii şi ostenitori ai şcolilor teologice arădene, atât ai instituţiei academice amintite cât şi a Seminarului Teologic arădean.

La vremea predicii, ÎPS Sa a evocat câteva din bogatele semnificaţii ale acestei sărbători, puse sub genericul „*Unitate în mărturisirea Tradiţiei Bisericii*": „Pomenirea acestei troiţe de arhierei arată necesitatea păstrării tradiţiei celei vii a Bisericii, în care Hristos, ieri şi azi şi în veci este acelaşi, ceea ce ni revelează ca buni îndrumători în viaţa şi învăţătura noastră, întru unitatea Trupului lui Hristos-Biserica Sa. Tocmai de aceea, textul evanghelic propus a se citi astăzi vorbeşte de şfeşnicul care se pune într-un loc de unde să lumineze tuturor celor din casă şi nu sub obroc. De aici înţelegem că aceşti corifei ai Părinţilor Bisericii, prin viaţa şi teologia lor, au rămas ca făclii luminătoare peste veacuri. De aceea şi noi suntem chemaţi să păstrăm dreapta credinţă a Bisericii şi să o arătăm lumii".

La finalul slujbei liturgice a fost oficiat un parastas pentru ierarhii, dascălii, ctitorii, absolvenţii şi ostenitorii şcolilor teologice arădene, care, peste veacuri, au purtat lumina învăţăturii lui Hristos Domnul.

Continuare în pagina 6

Actualitate eparhială – Ianuarie 2017

Urmare din pagina 5

Festivităţile au continuat în Aula Facultăţii, unde s-au desfăşurat celelalte activităţi programate. În deschiderea acestora, părintele decan, Pr. Prof. Dr. Cristinel Ioja a mulţumit invitaţilor prezenţi: ÎPS Timotei, Arhiepiscopul Aradului, doamnei rector Ramona Lile, pentru tot sprijinul acordat Facultăţii de Teologie, concretizat în multiplele amenajări ale spaţiilor de învăţământ, acestea arătându-se acum ca adecvate procesului academic.

Invitată la cuvânt, doamna rector a mulţumit pentru invitaţie, felicitând pe IPS Arhiepiscop Timotei, cât şi conducerea Facultăţii din Arad, pentru dezvoltarea acestei instituţii venerabile, ceea ce duce firesc şi la creşterea prestigiului Universităţii. De asemenea, a fost manifestată dorinţa de rodnică colaborare şi în continuare între Universitate şi Arhiepiscopie, întru promovarea valorilor comune.

Părintele prof. Călin Teuca, directorul seminarului arădean a evocat, la rându-i, aceeaşi bucurie a conlucrării dintre cele două instituţii teologice.

Disertaţia îndătinată a aparţinut părintelui arhidiacon asistent drd. Tiberiu Ardelean, fiind pusă sub genericul *Rugăciunile dipticelor după Prefacere – asemănări şi deosebiri în cele două Liturghii, a Sf. Ioan Gură de Aur şi a Sf. Vasile cel Mare.* Din cele prezentate amintim aici următoarele: „Observăm că în rugăciunea dipticelor din cele două părţi principale ale Liturghiei, se cere ca Dumnezeu să primească mijlocirile sfinţilor pentru noi „pentru ale căror rugăciuni, cercetează-ne pe noi, Dumnezeule". Dacă Sf. Ioan ne dă două direcţii foarte clare şi foarte bine delimitate, cea a mulţumirii şi cea a cererii, Sf. Vasile cel Mare stilizează într-un mod direct, textul rugăciunii dipticelor, claritatea şi acurateţea sensului pomenirii sfinţilor este scutită de orice fel de interpretare".

Apoi, a urmat un scurt moment artistic în care au fost recitate, de către elevii seminarişti, trei texte emblematice din cei trei mari părinţi sărbătoriţi, intercalate de trei piese corale interpretate de corala bărbătească a Facultăţii, condusă de arhid.asist.dr. Tiberiu Ardelean.

Cuvântul de încheiere a aparţinut ÎPS Arhiepiscop Timotei, care a mulţumit lui Dumnezeu pentru această unitate dintre Biserică şi Şcoală, cât şi pentru dăinuirea acestei comuniuni, spre care trebuie să tindem mereu. Ea dă mărturie şi despre unitatea noastră naţională, de care s-a făcut pomenire de curând. Tocmai de aceea hramurile catedralelor din ţară sunt închinate acestei serbări a unităţii, sugerate atât de cea a Sfintei Treimi (Arad şi Sibiu) cât şi de cea a Sfinţilor Trei Ierarhi (Iaşi şi Timişoara). Tot în acest context, Chiriarhul, ca unul ce şi-a făcut studiile la Institutul Teologic din Bucureşti sub arhipăstorirea regretatului Patriarh Justinian, s-a referit, în acest an comemorativ, la grija pe care a avut-o permanent faţă de învăţământul teologic, cinstind în mod deosebit praznicul de astăzi.

ACTIVITĂŢI EDUCAŢIONALE ŞI SOCIALE

Momente de bilanţ în Arhiepiscopia Aradului

În zilele de 19, 20 şi 21 ianuarie 2017, la reşedinţa arhiepiscopală şi la Centrul Eparhial din Arad s-au desfăşurat lucrările Sinaxei, Consiliului şi ale Adunării Eparhiale ale Arhiepiscopiei Aradului.

Sinaxa monahală

În ziua de 19 ianuarie a.c., în sala de şedinţe a Centrului Eparhial a avut loc Sinaxa Monahală a stareţilor şi stareţelor mănăstirilor şi schiturilor din cuprinsul Arhiepiscopiei Aradului, cu binecuvântarea şi în prezenţa Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, care a adresat participanţilor un cuvânt duhovnicesc privind îmbunătăţirea vieţii spirituale şi buna rânduială ce trebuie să existe în mănăstiri. Întrunirea a avut ca scop analizarea problemelor specifice monahale, promovarea schimbului de experienţă liturgică, duhovnicească şi administrativă, precum şi adoptarea de măsuri adecvate în scopul îmbunătăţirii autenticităţii vieţii monahale.

Pe ordinea de zi au mai fost prezentate următoarele:

Referatul privind proclamarea Anului omagial şi comemorativ 2017, prezentat de părintele arhim.dr. Teofan Mada, vicarul administrativ şi exarhul mănăstirilor din cuprinsul Arhiepiscopiei Aradului;

Rapoartele de activitate prezentate de stareţii şi stareţele mănăstirilor;

Prezentarea de către stareţi şi stareţe a proiectelor pentru anul 2017;

Aspecte sau probleme dogmatice, liturgice, spirituale şi disciplinar-canonice ivite în mănăstiri.

Consiliu eparhial

În ziua de vineri, 20 ianuarie a.c., sub preşedinţia Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei, în cadrul şedinţei Consiliului eparhial pe ordinea de zi a fost prezentarea şi analizarea Rapoartelor asupra activităţii administrativ-bisericeşti, cultural- pastorale, economice şi de asistenţă social- filantropică din eparhie în anul 2016. Membrii Consiliul Eparhial, împreună cu membrii Permanenţei Consiliului Eparhial şi Părinţii Protopopi au avut ca principal punct pe ordinea de zi audierea, analizarea şi definitivarea Rapoartelor Generale ale Sectoarelor administraţiei eparhiale, în vederea prezentării acestora spre ratificare Adunării Eparhiale. În deschiderea lucrărilor Înaltpreasfinţitul Timotei a salutat pe cei prezenţi şi a subliniat importanţa acestei şedinţe de analiză şi bilanţ asupra unei activităţi desfăşurate pe parcursul unui an, cu concluziile şi măsurile ce se vor adopta pentru o activitate susţinută în viitor. Sub coordonarea Înaltpreasfinţiei Sale, lucrările s-au desfăşurat pe parcursul întregii zile.

Preacucernicul Părinte drd. Silviu-Nicolae Faur, consilier administrativ- bisericesc, a prezentat Raportul General asupra activităţii din Sectorul Administrativ-bisericesc: situaţia statistică a unităţilor şi a locaşurilor de cult din cuprinsul eparhiei, a personalului bisericesc deservent, după vechime şi grade profesionale de încadrare, activitatea de pregătire şi perfecţionare a clerului, activitatea liturgică, canonică, juridică şi disciplinară în cuprinsul eparhiei, situaţia numirilor, încadrării, completării posturilor clericale şi neclericale, viaţa monahală, alte probleme care intră în competenţa administrativ- bisericească.

Preacuviosul Părinte dr. Iustin Popovici, consilier cultural, a prezentat Raportul anual al Sectorului Cultural-Educaţional. În cele opt capitole ale Raportului a fost evidenţiată activitatea pastoral-misionară la nivelul Centrului eparhial, la protopopiate şi parohii, desfăşurată sub auspiciile „*Anului omagial al educaţiei religioase a tineretului creştin ortodox*" şi „*Anului comemorativ al Sfântului Ierarh Martir Antim Ivireanul şi al tipografilor bisericeşti*" în Patriarhia Română, activitatea educaţională în şcolile teologice ale eparhiei şi cea de predare a Religiei în şcoli, relaţiile interconfesionale, activitatea de perfecţionare în latura cultural-teologică prin editarea şi desfacerea lucrărilor teologice şi a cărţii religioase, activitatea mass-media, conservarea patrimoniului bisericesc-cultural, mobil şi imobil, activitatea bibliotecii şi arhivei eparhiale. Într-un capitol aparte a fost amintită participarea Înaltpreasfinţitului Părinte Arhiepiscop Timotei la Sfântul şi Marele Sinod din Creta.

Preacucernicul Părinte Mihai-Octavian Blaj, consilier economic, a prezentat Darea de seamă asupra activităţii eparhiale sub aspect economic-financiar, supunând spre analiză situaţia economică a eparhiei, bugetul anual de venituri şi cheltuieli, administrarea imobilelor eparhiale, gestionarea întregului patrimoniu bisericesc la nivelul parohiilor, la protopopiate şi la Centrul eparhial. O atenţie deosebită a fost acordată respectării disciplinei financiare la oficiile protopopeşti. În mod special s-a discutat despre stadiul actual al lucrărilor de pictură de la Catedrala arhiepiscopală.

Preacucernicul Părinte Gabriel-Cosmin Mariş, consilier social, a prezentat activitatea eparhială din anul 2016 desfăşurată în Sectorul Social. Astfel, au fost prezentate principalele coordonate ale unei preocupări susţinute în latura social-filantropică şi de caritate creştină: coordonarea activităţii de acordare a asistenţei religioase în instituţii bugetare, la protopopiate şi parohii, a activităţilor şi proiectelor cu caracter caritabil, educaţional sau umanitar iniţiate în cadrul eparhiei.

La acest moment de bilanţ din Arhiepiscopia Aradului, la invitaţia Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei a fost prezent Înaltpreasfinţitul Părinte Ioan, Mitropolitul Banatului, continuându-se astfel o tradiţie existentă în Mitropolia Banatului. Înaltpreasfinţitul Părinte Mitropolit Ioan în cuvântul său a apreciat în mod pozitiv toate activităţile desfăşurate în anul precedent sub Arhipăstorirea şi îndrumarea Chiriarhului locului şi a accentuat importanţa intensificării acţiunilor bisericeşti în viaţa credincioşilor printr-o bună conlucrare între ostenitorii Centrului Eparhial şi preoţimea arădeană. Înaltpreasfinţitului Părinte Ioan a dat unele îndrumări la problemele curente care intră în competenţa acestui for deliberativ eparhial, şi anume, a Consiliului Eparhial.

Şedinţa Adunării Eparhiale

Sâmbătă, 21 ianuarie a.c., în sala festivă a Centrului Eparhial s-au desfăşurat lucrările Adunării Eparhiale, organul deliberativ suprem pentru toate problemele administrative, culturale, social-filantropice, economice şi patrimoniale ale eparhiei.

Lucrările au fost precedate, conform rânduielii statornicite, de slujba de Te-Deum, oficiată de către un sobor de preoţi în paraclisul „*Sfânta Treime*" al reşedinţei arhiepiscopale, în prezenţa Înaltpreasfinţitului Părinte Arhiepiscop Timotei şi a membrilor Adunării Eparhiale şi Permanenţei Consiliului Eparhial, la care au participat şi reprezentanţi ai autorităţilor centrale şi locale, precum şi a unor instituţii de cultură din Arad.

În cuvântul rostit la deschiderea rezenţi, a prezentat, într-o retrospectivă sintetică, cele mai importante realizări administrative, cultural-pastorale, sociale şi economice ale eparhiei care au marcat anul omagial 2016, consacrat „ *educaţiei religioase a tineretului creştin ortodox*" şi „*comemorativ al Sfântului Ierarh Martir Antim Ivireanul şi al tipografilor bisericeşti*", în Patriarhia Română, după care a creionat câteva dintre coordonatele pe care se vor axa activităţile eparhiale din anul 2017, în lumina programului- cadru elaborat de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române pentru Anul omagial 2017, dedicat *icoanelor, iconarilor şi pictorilor bisericeşti* **şi** *comemorativ pentru Justinian Patriarhul şi apărătorii Ortodoxiei în timpul comunismului. De asemenea, Chiriarhul a făcut o trecere în revistă a principalelor discuţii ce au avut loc în cadrul Sfântului şi Marelui Sinod din Creta, la care a fost învrednicit să participe.*

După citirea mesajelor îndătinate, de fiască ascultare şi conlucrare la întărirea vieţii bisericeşti, transmise din plenul Adunării Eparhiale, Întâistătătorului Bisericii noastre, Preafericitului Părinte Patriarh DANIEL şi Înaltpreasfinţitului IOAN, Mitropolitul Banatului şi a Procesului-Verbal al ultimei şedinţe, lucrările au continuat pe comisii: Administrativ-Bisericească, Cultural-Educaţională, Economică, Socială şi Comisia de Validare. În cadrul comisiilor, după analizarea Rapoartelor Generale de activitate, au fost elaborate Proiectele de Hotărâri, care au fost citite în plenul Adunării Eparhiale reunite de către preşedinţii comisiilor. După luările de cuvânt ale: prof.univ.dr. Aurel Ardelean; pr.prof. Cristinel Ioja, decanul Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Arad; dr. Florinel Cozma; dl. Călin Abrudan ş.a., asupra unor aspecte din conţinutul acestora, Proiectele de hotărâri au fost aprobate în unanimitate, devenind astfel acte normative cu aplicabilitate în întreaga eparhie.

Preacuviosul Părinte Arhim. dr. Teofan Mada, vicarul administrativ, a făcut o sinteză a bogatei activităţi a celor patru sectoare precum şi prezentarea mai în detaliu a unor proiecte desfăşurate pe parcursul întregului an 2016 şi impactul lor asupra credincioşilor.

În încheiere Înaltpreasfinţitul Arhiepiscop TIMOTEI a mulţumit tuturor membrilor Adunării Eparhiale pentru contribuţia adusă bunei desfăşurări a lucrărilor, cu îndemnul ca cele propuse să devină înfăptuire, spre folosul întregii eparhii.

Sărbătoarea ocrotitorului spiritual al Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei

În fiecare an, la data de 22 Ianuarie, clerul şi credincioşii arădeni îl sărbătoresc pe Întâistătătorul Arhiepiscopiei Aradului, pe Înaltpreasfinţitul Părinte Arhiepiscop Timotei al Aradului. În acest an Înaltpreasfinţia Sa şi-a sărbătorit ocrotitorul spiritual în ziua de sâmbătă, 21 ianuarie, după încheierea lucrărilor Adunării Eparhiale. Ziua de pomenire a Sfântului Ap. Timotei a devenit zi de mare bucurie pentru preoţii şi credincioşii Arhiepiscopiei Aradului, întrucât Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, încă din anul 1969, de la slăvita zi de prăznuire a naşterii Sfântului Ioan Botezătorul (24 iunie), are rânduit ca ocrotitor de suflet pe acest mare sfânt, ucenic al Sfântului Ap. Pavel. Şi în acest an, Înaltpreasfinţitul Părinte Arhiepiscop Timotei,la sala festivă a reşedinţei arhiepiscopale a fost înconjurat cu multă dragoste de oficialităţile centrale şi locale, reprezentanţii celorlalte culte istorice din municipiu, aflându-ne la jumătatea Săptămânii de Rugăciune pentru Unitatea Creştină, reprezentanţi ai şcolilor din eparhie, ostenitorii Centrului Eparhial, preoţii, monahii şi monahiile din Eparhia Aradului. Chiriarhul a adresat celor prezenţi un cuvânt de mulţumire şi de binecuvântare. IPS Timotei a primit, pe lângă urări de sănătate, foarte multe flori din partea celor prezenţi.

Mulţumind mai întâi Bunului Dumnezeu pentru toate binefacerile revărsate asupra părintelui nostru sufletesc, Îl rugăm pe El, Dătătorul a tot binele, să întărească prin Harul Său ceresc, pe Ierarhul nostru, cu sănătate îndelungată şi cu sporite puteri sufleteşti, spre slujirea cât mai rodnică a Bisericii strămoşeşti şi a semenilor noştri.

Întru Mulţi Ani, Stăpâne!

Viaţa Sfântului Apostol Timotei

Sfântul Apostol Timotei Sfântul Apostol Timotei s-a născut din tată păgân elin şi din mamă de neam evreu. Originar din cetatea Listra, Sfântul Timotei a fost ucenic al Sfântului Apostol Pavel. Din Faptele Apostolilor, aflăm că Sfântul Apostol Pavel ajunge împreună cu Barnaba în Listra, unde va tămădui un şchiop din pântecele maicii sale. În urma acestei minuni, mama lui Timotei îl găzduieşte în casa sa, şi-l dăruieşte pe fiul ei lui Pavel, ca dar pentru binecuvântarea adusă în cetatea ei. Mai târziu, după ce Sfântul Evanghelist Ioan va fi alungat de împăratul Domitian în insula Patmos, Sfântul Apostol Pavel îl va hirotoni episcop în locul acestuia. Pătimirea sa este legată de o sărbătoare în cinstea zeilor. Exista obiceiul în timpul anului, ca închinătorii la idoli să poarte măşti şi să omoare persoanele pe care le întâlneau pe străzi. Socoteau că aşa aduc jertfă zeilor. În timpul acestui obicei, Timotei iese cu îndrăzneală în faţa acestora şi Îl mărturiseşte pe Hristos. Aceştia, neprimind cuvintele Sfântului Timotei, l-au bătut până când şi-a dat duhul. Trupul său a fost îngropat cu cinste în locul ce se numea Pion. Din porunca împăratului Constantiu (337-361), moaştele sale au fost duse în Constantinopol, de Sfântul Artemie mucenicul şi au fost puse în biserica „Sfinţii Apostoli", alături de Apostolii Luca şi Andrei.

Troparul Sfântului Apostol Timotei Bunătatea învăţându-te şi întru toate cumpătat fiind, îmbrăcându-te cu buna conştiinţă, precum i se cuvine unui sfânt, ai scos din vasul alegerii lucrurile tainice; şi credinţa păzind, aceeaşi cale ai săvârşit, apostole Timotei: roagă-te lui Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

Unirea Principatelor marcată în Arad

Marţi, 24 ianuarie a.c., la orele dimineţii, sute de arădeni au sărbătorit Unirea Principatelor, pe platoul din faţa Palatului Administrativ. Anul acesta se împlinesc 158 de ani de când a avut loc acest important eveniment din istoria poporului nostru. La aceste manifestări comemorative, alături de oficialităţile locale şi centrale, reprezentanţi ai armatei, ai instituţiilor arădene locale şi a numeroşi cetăţeni, a participat Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, care, după ce a avut loc intonarea Imnului de Stat, în fruntea unui sobor de preoţi a oficiat slujba de Te Deum şi a rostit o alocuţiune în care a subliniat importanţa acestei zile naţionale pentru istoria şi viaţa poporului nostru român. Alocuţiuni au fost rostite şi de către alţi oficiali prezenţi.

La finalul ceremonialului, cei prezenţi au dansat celebra horă a unirii. Anul acesta, de faţă la eveniment au fost şi oficiali din China, prezenţi în Arad pentru spectacolul Academiei de Dans din Beijing ce va avea loc în această seară începând cu ora 19:00, la Teatrul Clasic „Ioan Slavici" din Arad. Oficialii chinezi au fost plăcut impresionaţi de tot ceea ce au văzut pentru prima oară în viaţa lor.

Săptămâna de Rugăciune pentru Unitatea Creştinilor în Arhiepiscopia Aradului

De mai bine de o sută de ani, în toată lumea creştină, în perioada 18-25 ianuarie, se celebrează Octava de Rugăciune pentru Unitatea Creştinilor, acţiune organizată în ţara noastră de către Asociaţia Ecumenică a Bisericilor din România, AIDRom, din care face parte şi Biserica Ortodoxă Română. Ca în fiecare an, preoţii din Arhiepiscopia Aradului au promovat această acţiune în parohiile lor, în special în mediul urban, organizând Săptămâna de rugăciune împreună cu alte confesiuni, îndeosebi cu cele istorice, în conformitate cu îndrumările Sfântului Sinod al B.O.R. privind relaţiile cu celelalte culte. De altfel, în aceste părţi ale ţării, datorită climatului multietnic şi multiconfesional, locuitorii au avut o bună convieţuire între ei, respectându-şi cultul şi tradiţiile fiecăruia.

În Municipiul Arad, Săptămâna de Rugăciune pentru Unitatea Creştinilor, cu tema **„Împăcarea – dragostea lui Hristos ne stăpâneşte"** (*2 Cor. 5, 14), s-a desfăşurat într-o bună rânduială şi armonie.* Săptămâna de rugăciune a fost deschisă *joi, 19 ianuarie, la Biserica Ortodoxă Sârbă; continuând Sâmbătă, 21 ianuarie, la Parohia Ortodoxă Română Arad-Centru; Duminică, 22 ianuarie, la Catedrala Romano-Catolică; Marţi, 24 ianuarie, la Biserica Greco-Catolică; Miercuri, 25 ianuarie, la Biserica Evanghelică-Luterană şi s-a încheiat Joi, 26 ianuarie, la Biserica Reformată.*

Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului a participat, ca-n fiecare an, la acest program de rugăciune vorbind celor prezenţi despre rostul Ecumenismului de a promova respectul între creştini ca şi între oamenii de diferite convingeri în vederea statorniciei păcii în lume pentru asigurarea bunei stări generale şi slava lui Dumnezeu. Omul a fost creat spre bine, dar căzând, năzuinţa sa este spre redobândirea stării iniţiale. De aceea şi omenirea urmăreşte acelaşi ţel şi cu atât mai mult cei ce îmbrăţişează o credinţă religioasă, în special creştinii. Dialogul teoretic, ca şi conlucrarea practică, are scopul de a ajuta la reîntoarcere din calea pe care treptat oamenii s-au îndepărtat unii de alţii.

Continuare în pagina 7

Actualitate eparhială – Ianuarie 2017

Urmare din pagina 6

Celor care s-au păzit de abatere de la calea adevărului le revine îndatorirea de a se osteni mai mult spre punerea în lumină a valorilor creştine de totdeauna. Textele biblice ca şi cele patristice temeluitoare ale temei Săptămânii de Rugăciune pentru Unitatea Creştinilor în multiple prelucrări îndeamnă la valorificarea prin Biserică a ceea ce-i apropie pe toţi în numele credinţei, a subliniat Înaltpreasfinţia sa în cuvântările rostite.

Organizată de către Asociaţia Ecumenică a Bisericilor din România, AIDRom, din care face parte şi Biserica Ortodoxă Română, această săptămână de rugăciune – aşa cum arată Preafericitul Părinte Patriarh Daniel în mesajul de binecuvântare intitulat „***Darul împăcării lui Dumnezeu cu oamenii – semnul iubirii milostive a lui Hristos pentru lume***", este subliniat faptul că: „*Astăzi, când creşte violenţa verbală şi fizică în familie, în şcoală şi în societate, când se înmulţesc conflictele militare şi terorismul în multe părţi ale lumii, Biserica, împreună cu Familia, cu Şcoala şi cu alte instituţii care promovează binele comun, trebuie să dezvolte şi mai mult o educaţie şi o cultură a păcii spirituale interioare şi a păcii sociale, o cultură a respectului reciproc şi a împăcării, în locul urii, al învrăjbirii şi al violenţei, o cultură a demnităţii şi a solidarităţii umane, a păcii şi a comuniunii dintre oameni*".

Subliniindu-se în cadrul acestor întruniri tradiţia seculară de bune relaţii între cultele şi etniile care convieţuiesc în părţile Aradului, credincioşii au fost îndemnaţi spre bună şi dreaptă viţuire, spre păstrarea valorilor evanghelice, la mărturie comună, la pace şi bună înţelegere.

Mesajul de binecuvântare al Patriarhului Bisericii Ortodoxe Române pentru Săptămâna de Rugăciune pentru Unitate Creştinilor 2017:

Darul împăcării lui Dumnezeu cu oamenii – semnul iubirii milostive a lui Hristos pentru lume

Tema de reflecţie a Săptămânii de Rugăciune pentru Unitatea Creştinilor, din anul 2017„**Împăcarea – dragostea lui Hristos ne stăpâneşte**" (cf. 2 Corinteni 5,14) este un îndemn să ne reamintim că darul împăcării omului cu Dumnezeu, cu sine şi cu semenii se cere prin rugăciune stăruitoare şi se cultivă prin gânduri, cuvinte şi fapte bune.

Coborârea Fiului lui Dumnezeu între oameni este începutul înălţării omului în împărăţia iubirii Preasfintei Treimi. Însă această înălţare a omului are ca bază împăcarea dintre Dumnezeu Cel Sfânt şi omul căzut din legătura cu El prin păcatul neascultării. Vorbind despre împăcarea lui Dumnezeu cu omul realizată de Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Care S-a făcut om din iubire pentru oameni şi pentru mântuirea lor, Sfântul Apostol Pavel spune că Însuşi „Dumnezeu Tatăl era în Hristos, împăcând lumea cu Sine însuşi … şi punând în noi cuvântul împăcării" (2 Corinteni 5, 18-19).

Acest dar oferit oamenilor în şi prin Hristos este temelia împăcării lor cu Dumnezeu şi a împăcării şi înfrăţirii popoarelor între ele. De aceea, în faţa crizelor spirituale şi morale ce afectează lumea contemporană, creştinii statornici şi luptători nu se descurajează, ci răspund printr-o viaţă spirituală şi morală mai intensă, potrivit îndemnului: „fii credincios până la moarte şi îţi voi da cununa vieţii" (Apocalipsa 2, 10).

Astăzi, când creşte violenţa verbală şi fizică în familie, în şcoală şi în societate, când se înmulţesc conflictele militare şi terorismul în multe părţi ale lumii, Biserica, împreună cu Familia, cu Şcoala şi cu alte instituţii care promovează binele comun, trebuie să dezvolte şi mai mult o educaţie şi o cultură a păcii spirituale interioare şi a păcii sociale, o cultură a respectului reciproc şi a împăcării, în locul urii, al învrăjbirii şi al violenţei, o cultură a demnităţii şi a solidarităţii umane, a păcii şi a comuniunii dintre oameni.

La acest început de An Nou 2017, vă adresăm tuturor doriri de sănătate şi mântuire, pace şi bucurie, dimpreună cu urarea tradiţională: La mulţi ani! „Harul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toţi!" (2 Corinteni 13, 13).

† D A N I E L
PATRIARHUL BISERICII
ORTODOXE ROMÂNE

Manifestare spirituală, culturală şi patriotic la Seminarul Teologic Ortodox din Arad

Cu binecuvântarea şi în prezenţa Înaltpreasfinţitului Părinte Arhiepiscop Timotei, însoţit de Preacuviosul dr. Iustin Popovici – consilier cultural la Arhiepiscopia Aradului, Seminarul Teologic Ortodox Arad a organizat în data de 26 ianuarie 2017, serbarea tradiţională a acestei luni, în cadrul căreia s-au sărbătorit trei evenimente deosebit de importante, care au marcat şi marchează istoria, cultura şi teologia Bisericii noastre Ortodoxe româneşti: ziua de 15 ianuarie 1850 – naşterea poetului naţional Mihai Eminescu, 24 ianuarie 1859- ziua Unirii Principatelor Române şi Sărbătoarea Sfinţilor Trei Ierarhi- 30 Ianuarie a fiecărui an.

Manifestarea artistică, prezentată de PC. Pr. Prof. Codin Şimonca-Oprişa, a început prin intonarea troparului Sfinţilor Trei Ierarhi de către Corul Seminarului, condus de prof. Ştefan-Adrian Bugy.

Partea a II-a s-a desfăşurat sub auspiciile geniului eminescian – motiv pentru care s-au recitat poezii ale marelui poet, s-au interpretat piese muzicale pe versuri eminesciene; elevii au fost îndrumaţi de doamna profesoară de Limba şi literatura română, Irina-Elena Ancuţa. Corul „Voci de primăvară", dirijat de doamna profesoară Corina Teuca, de la Colegiul de Arte „Sabin Drăgoi", s-a remarcat prin măiestria sa interpretativă, dar şi prin prospeţime, încântându-ne cu frumoasele melodii, inspirate din versurile lui Mihai Eminescu.

Ultima parte a avut ca subiect Unirea Principatelor, prilej cu care s-au recitat poezii patriotice, s-au citit referate despre acest eveniment şi s-au cântat piese patriotice. La final PC. Diac. Prof. Călin Teuca, directorul Seminarului, vorbind despre importanţa celor trei evenimente, a mulţumit tuturor pentru prezenţă şi l-a rugat pe Înaltpreasfinţitul Părinte Arhiepiscop Timotei să rostească un cuvânt de binecuvântare.

În cuvântul său, Înaltpreasfinţia Sa a spus că frumuseţea festivităţii a arătat prin colaborarea celor două şcoli participante aţaşamentul tineretului ortodox faţă de patrimonial naţional şi bisericesc ca şi de tot ceea ce înseamnă unitatea de cuget şi simţiri ce călăuzeşte formarea generaţiilor viitoare pe măsura exigenţelor lumii. Sfinţii Trei Ierarhi evocă mai ales unitatea bisericească, unirea Ţărilor Românesti pe cea naţională iar Luceafărul poeziei româneşti pe cea de limbă şi cultură, toate într-o strălucită armonie. La final Înaltpreasfinţia Sa a mulţumit tuturor pentru strădania depusă la reuşita evenimentului făcând obişnuitele urări pentru succesul pe mai departe în împlinirea îndatoririlor ce le revin.

Început de an la „Serile duhovniceşti de la Catedrala Veche"

Începutul de an marchează şi reluarea întâlnirilor denumite „Serile duhovniceşti de la Catedrala Veche". Asociaţia „Calea Mântuirii" a iniţiat în anul 2015 organizarea de conferinţe religioase, periodice, pentru a veni în întâmpinarea dorinţei credincioşilor de a cunoaşte şi aprofunda mai bine frumuseţile credinţei ortodoxe. Astfel, în 27 ianuarie, ultima zi de vineri din lună, în sala de cor a Parohiei Arad-Centru a avut loc cea de-a XIV-a ediţie a din seria acestor conferinţe.

În prima parte a întâlnirii, părintele profesor Ioan Tulcan a vorbit credincioşilor prezenţi despre importanţa cinstirii icoanelor, pornind de la decizia Sfântului Sinod de a declara Anului omagial 2017 în Patriarhia Română: cinstirea sfintelor icoane, a iconarilor şi a pictorilor bisericeşti şi Anul comemorativ-Patriarhul Justinian şi apărătorii Ortodoxiei în anii comunismului. În a doua parte, a fost iniţiat un dialog, părintele profesor oferind răspunsuri pentru numeroasele întrebări ale credincioşilor pe marginea temei prezentate şi nu numai.

În continuare, redăm consideraţiile părintelui Ioan Tulcan despre tema acestei conferinţe.

Importanţa misionară a Anului omagial 2017 în Patriarhia Română: cinstirea sfintelor icoane, a iconarilor şi a pictorilor bisericeşti şi Anul comemorativ: Patriarhul Justinian şi apărătorii Ortodoxiei în anii comunismului

Importanţa misionară a cinstirii sfintelor icoane

Consideraţii generale.

Începând cu anul 2008, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, la propunerea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a propus pentru întreaga Biserică, ca în fiecare an, întreg Trupul eclezial să reflecteze asupra unei teme teologice, de mare relevanţă pentru viaţa creştină. Acest demers are o profundă semnificaţie teologică, pastorală, misionară, culturală şi duhovnicească, deoarece atrage atenţia, pe de o parte, asupra temelor teologico-bisericeşti deosebit de importante pentru viaţa creştină şi a lumii, scoţându-le la suprafaţa actualităţii, iar, pe de altă parte, prin aceste teme generoase este pus în lumină tezaurul de credinţă şi experienţă al Bisericii, care s-a transmis din generaţie în generaţie, cu toată vigoarea şi prospeţimea lor. Fiecare din aceste teme aduce un spor de lumină pentru conştiinţa slujitorilor Bisericii şi a fiecărui credincios în parte, care înseamnă o confirmare a credinţei şi a lucrării lor actuale, dar, totodată, şi o încurajare în activitatea de mărturisire a credinţei în vremea noastră.

Anul 2008 a fost pus sub semnul Sfintei Scripturi şi al Sfintei Liturghii. În anul următor am reflectat asupra temei: Anul omagial-comemorativ – 2009 – al Sfântului Vasile Cel Mare, arhiepiscopul Cezareii Capadochiei (+379) şi al celorlalţi Părinţi Capadocieni în Patriarhia Română.

Anul 2010: Anul omagial al Crezului ortodox şi al Autocefaliei româneşti.

Anul 2011: Anul omagial al Sfântului Botez şi al Sfintei Cununii.

Anul 2012: Anul omagial al Sfântului Maslu şi al îngrijirii bolnavilor.

Anul 2013: Anul omagial al al Sfinţilor Împăraţi Constantin şi Elena şi Anul comemorativ „Dumitru Stăniloae" în Patriarhia Română.

Anul 2014: Anul omagial euharistic al Sfintei Spovedanii şi al Sfintei Euharistii şi Anul comemorativ al Sfinţilor Martiri Brâncoveni.

Anul 2015: Anul omagial al misiunii parohiei şi al mănăstirii azi şi Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur şi al marilor păstori de suflete din eparhii.

Anul 2016: Anul omagial al educaţiei religioase a tineretului creştin ortodox şi Anul comemorativ al Sfântului Ierarh Martir Antim Ivireanul şi al tipografilor bisericeşti.

Anul 2017: Anul omagial al cinstirii sfintelor icoane, al iconarilor şi al pictorilor bisericeşti şi Anul comemorativ Patriarhul Justinian şi apărătorii Ortodoxiei în anii comunismului.

Anul 2018: Anul omagial al unităţii de credinţă şi de neam şi Anul comemorativ al făuritorilor Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918.

Varietatea acestor teme este impresionantă, dar, în acelaşi timp, ea răspunde unor nevoi concrete în viaţa Ortodoxiei româneşti, în special, şi a Ortodoxiei sau a Creştinismului, în general. Toate aceste teme au o profundă semnificaţie misionară, ajutând Bisericii astăzi să găsească mijloacele cele mai potrivite pentru realizarea unei misiuni rodnice, precum şi pentru a ajunge prin lucrarea ei cât mai aproape de omul de astăzi, nu de puţine ori înstrăinat, dezorientat, însingurat, suferind şi ameninţat cu pierderea rădăcinilor sale spirituale.

2. Sfintele icoane şi necesitatea lor din punct de vedere spiritual şi teologic-dogmatic

Pentru creştinul ortodox, familiarizat cât de puţin cu viaţa Bisericii şi cu participarea la sfintele slujbe, nu este o noutate faptul, că strâns legate de slujbele Bisericii şi îndeosebi de Sfânta Liturghie este prezenţa icoanelor. La început, ele apar celor mai puţin familiarizaţi cu prezenţa lor, ca fiind nişte reprezentări ale unor realităţi religioase, ale unor persoane şi evenimente, despre care relatează Sfânta Scriptură. Chiar dacă aceştia nu pot pătrunde la început în semnificaţia lor mai profundă, ei simt în preajma lor o anumită atmosferă specială, pe care nu o pot întâlni nicăieri altundeva, o anumită pace sufleteasca, un prilej de a intra în meditaţie, în interiorizare, reculegere şi rugăciune. Aceasta este lumea icoanelor, care ne apropie de Dumnezeu, de Iisus Hristos, de Maica Domnului, de îngeri, de sfinţi.

a. Prefigurări ale icoanelor în Vechiul Testament. Ştim din lectura Sfintei Scripturi a Vechiului Testament, că aici nu se menţionează nicăieri despre icoane. În Testamentul Vechi întâlnim doar simboale, imagini sau prototipuri sacre: mielul pascal, toiagul lui Aron, cortul sfânt, sicriul legii ş. a. Deşi în Vechiul Testament sunt admise asemenea simboale sacre, totuşi, Cartea sfântă interzice cu desăvârşire chipurile materiale ale divinităţii sau idolii (cf. Ieşire 21, 4; Deuteronom 5, 18-19). Având în vedere acest lucru, ne putem întreba: care este distincţia esenţială între aceste simboale sacre menţionate şi idolii ? Purcezând la o cât de sumară lectură a textului Scripturii, reţinem faptul, că simbolul sacru este un semn material al prezenţei lui Dumnezeu în el, un obiect în care Dumnezeu şi-a arătat puterea Sa şi continuă să şi-o arate şi pe mai departe. Acest lucru este posibil, deoarece Dumnezeu este prezent în mod general, în toate lucrurile Sale, în calitate de Creator al lor, dar, trebui afirmat faptul, că în unele lucruri create de El, Acesta lucrează într-un mod deosebit de accentuat şi de clar. Această precizare necesară între lucrarea lui Dumnezeu, în general, asupra naturii create de El şi prezenţa Lui specială în anumite lucruri create, alese de El, are o mare importanţă teologică, căci, prin aceasta se evidenţiază faptul, că Dumnezeu nu Se confundă cu creaţia Sa, ci că El este distinct de lumea pe care a creat-o şi mai presus de ea. Închinătorii la idoli nu mai făceau această distincţie necesară între Dumnezeu şi creaţia Lui, sau între El şi anumite lucruri create de El, pe care le divinizau, confundând pe Dumnezeu Creatorul cu lucrurile făcute de El.

Idolii nu sunt nimic altceva decât obiecte din natură sau lucruri confecţionate de om, care înlocuiau pe Dumnezeul Cel viu cu ele. Poporul ales, pe temeiul Revelaţiei supranaturale avea capacitatea de a distinge pe Dumnezeu, dincolo de lucrurile Sale şi chiar dincolo de obiectele sacre, pe care le-a recomandat spre cinstire poporului Său. Numai astfel putem înţelege de ce Vechiul Testament a interzis idolul, dar, în acelaşi timp, a recomandat ca oamenii să vadă slava lui Dumnezeu în toate, şi, mai ales, să o vadă în lucrurile alese de Dumnezeu, pentru a se arăta prin ele lucrarea şi prezenţa Lui, obiecte folosite în cultul Vechiului Testament.

b. Temeiurile teologice ale icoanei. Cunoaştem din Vechiul Testament, că slava lui Dumnezeu s-a arătat nu numai în obiectele sfinte alese de El pentru a fi prezent în mijlocul poporului Său, ci slava Lui a strălucit şi pe „faţa lui Moise", când acesta a urcat pe Muntele Sinai pentru a primi Tablele Legii. „S-a suit deci Moise şi Iosua pe munte şi un nor a acoperit muntele. Slava Domnului s-a pogorât pe muntele Sinai şi l-a acoperit norul şase zile, iar în ziua a şaptea a strigat Domnul pe Moise din mijlocul norului. Chipul slavei Domnului de pe vârful muntelui era în ochii fiilor lui Israel, ca un foc mistuitor. Şi s-a suit Moise pe munte şi a intrat în mijlocul norului; şi a stat Moise pe munte patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi"(Ieşire 24, 15-18). Moise n-a putut vedea „faţa" lui Dumnezeu, ci numai slava Lui. Dar, Dumnezeu i-a învrednicit pe oameni să vadă nu numai slava Sa, ci şi „Faţa Sa", prin faptul că a luat chipul omenesc, prin Întrupare. Faţa umană, în general, are o importanţă colosală în comunicarea omului cu cei din jurul lui. Faţa umană reprezintă mărturia faptului, că omul este făcut pentru a intra în relaţie cu cei din jurul lui, şi, numai astfel, el se realizează ca persoană, întrucât intră în comuniune cu alte persoane. Faţa umană arată că omul nu este numai pentru sine şi nu este destinat a trăi în izolare, ci el este pentru alţii şi pentru a se împlini în comuniune. Aceasta, pentru că omul este „chipul" slavei lui Dumnezeu, Cel aflat în comuniune veşnică cu Tatăl şi cu Duhul. Aici putem vedea ce importanţă are faţa lui Hristos, pe care a asumat-o prin Întrupare. „Această faţă a Lui este ea însăşi plenitudinea inepuizabilă şi vie a cuvintelor Lui. Ele sunt raze ce pornesc din viaţa adâncă, infinită, exprimată prin faţa Lui, din iubirea Lui, pe care o exprimă faţa mai plenar decât cuvintele, întrucât ea este expresia subsistentă, ipostatică a iubirii Lui, care vrea să se comunince. De aceea, El vrea ca faţa Lui pe care a asumat-o să continue a fi cu noi prin icoană şi după înălţarea Lui la cer, vrea ca faţa Lui însăşi să ne vorbească despre El; sau prin icoană vorbeşte El Însuşi mai plenar, mai viu decât prin cuvintele dezlegate de El."

c. Legătura dintre Persoana lui Hristos şi chipul Său din icoană. O precizare deosebit de importantă cu privire la legătura dintre Persoana vie, adevărată a lui Hristos şi icoana Lui ne-o oferă sinodul al VII-lea ecumenic de la Niceea din anul 787, când zice: „Închinarea acordată icoanei „trece" sau „urcă" la persoana reprezentată în icoană. "Căci există „o legătură ontologică între o reprezentare şi realitatea reprezentată, asemănarea aceleia ce există între ceea ce se spune sau s-a spus prin cuvânt şi între conţinutul sau chiar persoana celui ce rosteşte sau a rostit cuvântul, ba mai mult, între acela şi între cel ce aude sau a auzit cuvântul. Dacă prin cuvântul lui Hristos sau despre Hristos, rostit acum două mii de ani, dar, repetat acum din nou la urechile mele se stabileşte o legătură între mine şi Hristos, cum nu s-ar stabili o legătură între mine şi Hristos şi prin icoana Lui, care este un cuvânt plasticizat ce cuprinde întreaga Lui Persoană ?" Această legătură dintre Persoana lui Hristos şi icoana Lui poate fi înţeleasă şi dacă ne gândim la legătura existentă între persoana şi cuvântul pe care aceasta îl rosteşte. Cuvântul până nu este rostit nu poate fi sesizat ca fiind deosebit de persoana care îl rosteşte. După ce este rostit se poate sesiza faptul, că el este deosebit de persoana care l-a rostit. Cu toate acestea, el nu poate fi explicat şi înţeles până la capăt, fără persoana care l-a rostit.

3. Funcţiile icoanelor în Biserică.

a. funcţia latreutică
b. funcţia didactică,
c.funcţia harismatică
d. funcţia estetică

CERCURI MISIONARE

În luna *Ianuarie* au avut loc Cercuri pastoral-misionare în următoarele parohii arădene: Parohia **Vârfurile**, Protopopiatul Sebiş; Parohia **Vinga**, Protopopiatul Arad.

Parohia **Bocsig,** Protopopiatul Ineu; Parohia **Pilu**, Protopopiatul Arad; Parohia **Felnac**, Protopopiatul Arad; Parohia **Tălagiu**, Protopopiatul Sebiş; Parohia **Rănuşa**, Protopopiatul Sebiş; Parohia **Olari**, Protopopiatul Arad; Parohia **Arad-Bujac**, Protopopiatul Arad; Parohia **Săvârşin**, Protopopiatul Lipova.

(*mai multe detalii se află pe pagina WEB a Arhiepiscopiei Aradului: www.episcopiaaradului.ro*).

Itinerar chiriarhal al Înaltpreasfinţitului Părinte Arhiepiscop Dr. Timotei Seviciu, Ianuarie 2017

Duminică, 1 ianuarie – În noaptea dintre ani, Înaltpreasfinţitul Părinte dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscopul Aradului, s-a aflat în mijlocul clerului şi credincioşilor prezenţi în număr mare la Catedrala arhiepiscopală „Sfânta Treime" din Arad. Respectând hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, a oficiat Slujba la trecerea dintre ani, înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi. Inaltpreasfinţia Sa a rostit un cuvânt despre „Veşnicie şi timp" – Dumnezeu şi creaţie (în baza citirilor scripturistice I Tim. 2; Luca 2), adică lucrarea divină ca timp şi spaţiu care are nevoie de pronia cerească spre desăvârşire, măsurarea unităţii acestora constituind permanent obiectul cugetării ca şi al comportării omeneşti. În acest cadru, Ierarhul a prezentat iniţiativa conducerii bisericeşti privind Anul 2017 – ca *Anul omagial al sfintelor icoane, al iconarilor şi al pictorilor bisericeşti* şi *Anul comemorativ Justinian Patriarhul şi al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului.* La final, Chiriarhul a adresat urările cuvenite, dând îndrumările legate de viaţa creştină în cursul anului care a început.

În prima zi a *Anului Nou civil* când Biserica Ortodoxă sărbătoreşte *Tăierea împrejur cea după Trup a Domnului* şi pe *Sfântul Vasile cel Mare, Arhiepiscopul Cezareei Capadociei*, Chiriarhul a săvârşit Sfânta Liturghie a Sfântului Vasile cel Mare la Catedrala arhiepiscopală din Arad, în fruntea soborului preoţilor şi diaconilor slujitori. A rostit predica cu titlul „Praznic de înnoire".

În seara zilei, la reşedinţa eparhială a avut loc îndătinata recepţie, oferită preoţilor şi credincioşilor din municipiul Arad de Anul Nou.

Vineri, 6 ianuarie – În ziua praznicului Botezului Domnului, vineri, 6 ianuarie 2017, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a oficiat Sfânta Liturghie în Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime" din Arad, în fruntea unui sobor de preoţi şi diaconi. Cuvântul de învăţătură rostit a avut ca titlu „Icoana praznicului". La sfârşit a săvârşit Slujba de sfinţire a Aghiasmei Mari.

Sâmbătă, 7 ianuarie – Cu ocazia „Soborului Sfântului Ioan Botezătorul", a participat la Sfânta Liturghie săvârşită de un sobor de preoţi şi diaconi, în biserica parohiei Arad- Centru, Catedrala veche din Arad. Spre finalul Sfintei Liturghii, continuând o tradiţie de zeci de ani, a dat răspuns invitaţiei comunităţii ortodocşilor sârbi din Arad, participând la Sfânta Liturghie săvârşită cu ocazia Crăciunului pentru credincioşii ortodocşi de rit vechi, în Biserica Ortodoxă Sârbă din Arad-Centru, de către părintele Ognean Plavşici, protopopul sârbilor din Arad, înconjurat de un sobor de preoţi şi diaconi.

Duminică, 8 ianuarie – Chiriarhul slujeşte şi predică la Sfânta Liturghie în Parohia Arad-Centru, în Biserica având hramul „Naşterea Sfântului Ioan Botezătorul".

Duminică, 15 ianuarie – În Duminica a 29-a după Rusalii, a oficiat Sfânta Liturghie arhierească în biserica cu hramul „Adormirea Maicii Domnului", a Parohiei Arad-Centru, situată pe str. Mihai Eminescu, înconjurat de soborul preoţilor şi diaconilor slujitori, în prezenţa unui mare număr de credincioşi. Cuvântul de învăţătură adresat celor prezenţi a fost pus sub titlul „Fericirea celor curaţi cu inima".

Joi, 19 ianuarie – Chiriarhul deschide şi prezidează şedinţa Sinaxei Starefilor din Arhiepiscopia Aradului.

Vineri, 20 ianuarie – Chiriarhul deschide şi prezidează şedinţa anuală a

Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Aradului. Sunt prezentate şi discutate referatele fiecărui sector. De asemenea se fac notările administrative ale preoţilor din eparhie.

Sâmbătă, 21 ianuarie - Chiriarhul deschide şi prezidează şedinţa anuală a Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Aradului. Sunt analizate referatele sectoarelor de activitate ale eparhiei pe anul 2016. În cadrul săptămânii de rugăciune ecumenică, chiriarhul participă seara la manifestările desfăşurate în acest context la Parohia Ortodoxă Română Arad-Centru.

Duminică 22 ianuarie – În Duminica a 32-a după Rusalii, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a săvârşit Sfânta Liturghie arhierească în Paraclisul Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Arad, aceasta deoarece, pe data de 21 ianuarie a fiecărui an îl prăznuim pe Sfântul Maxim Mărturisitorul, unui dintre ocrotitorii spirituali ai acestui locaş de rugăciune. A rostit cuvântul de învăţătură cu titlul *„Statura desăvârşirii"*. La ceas de seară, tot în cadrul săptămânii de rugăciune ecumenică, chiriarhul se află la Catedrala Romano-catolică din Arad.

Marţi, 24 ianuarie – A oficiat slujba de Te Deum cu prilejul sărbătoririi Unirii Principatelor şi a rostit o alocuţiune în care a subliniat importanţa acestei zile naţionale pentru istoria şi viaţa poporului nostru român. Seara participă la un moment de rugăciune în Biserica Greco-Catolică, la capela franciscană din curtea Catedralei Romano-Catolice, moment prilejuit de săptămână de rugăciune ecumenică.

Miercuri, 25 ianuarie – A participat la Biserica Evanghelică Luterană cu ocazia săptămânii de rugăciune ecumenică, în seara zilei, la o manifestare cu această ocazie.

Joi, 26 ianuarie – Săptămâna de rugăciune ecumenică se încheie în seara acestei zile prin participarea Chiriarhului în Biserica Reformată din Arad la o rugăciune comună cu reprezentanţii cultului reformat pe plan local.

Vineri 27 ianuarie – La invitaţia Preasfinţitului Luchian Pantelici, Episcop-administrator al Episcopiei Ortodoxe Sârbe a Timişoarei şi a comunităţii credincioşilor ortodocşilor sârbi din parohia Arad- Centru, păstoriţi de părintele protopop Ocnean Plavşici, la Sfânta Liturghie din ziua de pomenire a Sfântului Sava Nemanja, primul arhiepiscop al Bisericii Ortodoxe Sârbe, a participat şi Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului.

Duminică 29 ianuarie – În Duminica a 17-a după Rusalii, a slujit la biserica cu hramul „Sfânta Cuvioasa Parascheva", din incinta Spitalului Clinic Judeţean de Urgenţă Arad. Cuvântul de învăţătură al Înaltpreasfinţiei Sale a fost pus sub titlul „Universalism creştin". La finalul slujbei, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a sfinţit racla cu moaştele Sfântului Grigorie de Nazianz primite în dar de la Eminenţa Sa Cardinalul Angelo Comastri, Vicarul General al Sanctităţii Sale pe lângă Cetatea Vaticanului. Duminică seara, a săvârşit slujba Vecerniei cu Litie în Catedrala arhiepiscopală din Arad.Cu acest prilej, Grupul vocal „Trifon Lugojan" din Arad, dirijat de studentul Marinel Roz, a susţinut un concert închinat Sfinţilor Trei Ierarhi, Întâmpinării Domnului şi marelui poet Mihai Eminescu.

Luni, 30 ianuarie – săvârşeşte slujba Sfintei Liturghii în vechea Catedrală a oraşului, aici fiind prezenţi: cadrele didactice, studenţii, elevii şi ostenitori ai şcolilor teologice arădene.La vremea predicii, a evocat câteva din bogatele semnificaţii ale acestei sărbători, puse sub genericul „Unitate în mărturisirea Tradiţiei Bisericii". După aceasta participă la festivităţile organizate în Aula Facultăţii, unde s-au desfăşurat celelalte activităţi programate.

Pr. drd. Radu Constantinescu
Secretar eparhial

AGENŢIA DE PELERINAJE „BASILICA TRAVEL"

Pelerinaj în Maramureş — 8 - 9 iulie; 2 - 3 septembrie 2017

TARIF: 220 LEI

Agenţia de Pelerinaje "Basilica Travel" a Patriarhiei Române vă invită să participaţi într-un pelerinaj nou în Maramureş, cu plecare din Arad, în care aveţi prilejul să vă închinaţi în Mănăstirea Bixad, Mănăstirea Săpânţa, Mănăstirea Bârsana (participare la Sfânta Liturghie), Mănăstirea Rohia şi Mănăstirea Bic.

Pelerinaj la Mănăstirea Izbuc — 21 aprilie; 6 mai; 3 iunie; 1 iulie; 15 august; 2 septembrie; 7 octombrie 2017

TARIF: 50 LEI

Agenţia de Pelerinaje "Basilica Travel" a Patriarhiei Române vă invită să participaţi într-un pelerinaj la Mănăstirea Izbuc, cea mai veche mănăstire din Ardeal, cu plecare din Arad. În acest pelerinaj aveţi prilejul să participaţi la Sfânta Liturghie şi să vă închinaţi la icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului de la Mănăstirea Izbuc.

Pelerinaj la mormântul Părintelui Arsenie Boca — 22 aprilie; 8 mai; 20 mai; 3 iunie; 24 iunie; 8 iulie; 29 iulie; 12 august; 26 august; 13 septembrie; 14 septembrie 2017

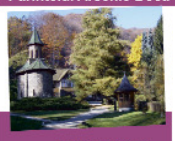

TARIF: 65 LEI

Agenţia de Pelerinaje "Basilica Travel" a Patriarhiei Române vă invită să participaţi într-un pelerinaj nou la mormântul părintelui Arsenie Boca, cu plecare din Arad. Mormântul părintelui Arsenie Boca se află la Mănăstirea Prislop, ce a fost ctitorită de Sfântul Nicodim de la Tismana în a doua jumătate a secolului al XIV-lea.

Pelerinaj la Mănăstirea Râmeţ — 21 aprilie; 29 iunie; 15 august; 15 octombrie 2017

TARIF: 95 LEI

Agenţia de Pelerinaje "Basilica Travel" vă invită să participaţi la un pelerinaj nou la Mănăstirea Râmeţ, cu plecare din Arad. Mănăstirea Râmeţ este cea mai veche şi importantă vatră monahală din Arhiepiscopia de Alba Iulia. Biserica veche a Mănăstirii Râmeţ reprezintă un monument arhitectonic şi artistic de excepţie.

Pelerinaj în Ţara Sfântă cazare la hoteluri — 15 - 21 mai; 2 - 8 iunie; 3 - 9 iulie; 8 - 14 septembrie; 9 - 15 octombrie 2017

TARIF: 655 EURO

Agenţia de Pelerinaje "Basilica Travel" vă invită să participaţi la un pelerinaj în Ţara Sfântă, cu cazare la hoteluri. Printre locurile în care ne vom închina, menţionăm: Muntele Tabor, râul Iordan, participare la Sfânta Liturghie la Biserica românească de la Ierusalim, Biserica ortodoxă a Naşterii Domnului din Betleem, Drumul Crucii, Sfântul Mormânt şi Biserica Învierii, Golgota.

Pelerinaj în Israel şi Peninsula Sinai — 05 - 11 iunie; 18 - 24 septembrie 2017

TARIF: 695 EURO

Agenţia de Pelerinaje "Basilica Travel" vă invită să participaţi la un pelerinaj în Ţara Sfântă şi Peninsula Sinai de 7 zile, cu trecere pe la cele mai importante obiective: Lod, Muntele Tabor, Mănăstirea Sfânta Ecaterina, Ierusalim, Drumul Crucii, Golgota, Sfântul Mormânt şi Biserica Învierii, Hozeva, râul Iordan, Biserica ortodoxă a Naşterii Domnului din Betleem şi Biserica Naşterii Sfântului Ioan Botezătorul.

Pelerinaj Israel şi Sinai - plecare din Cluj - — 16 - 24 mai; 22 - 30 august; 5 - 13 septembrie; 10 - 18 octombrie; 17 - 25 octombrie 2017

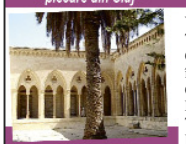

TARIF: 750 EURO

Vă invităm să participaţi la un pelerinaj în Ţara Sfântă şi Peninsula Sinai, cu plecare din Cluj-Napoca, în care aveţi prilejul să vă închinaţi în Ierusalim - Sfântul Mormânt, Calea Crucii, Golgota; Mănăstirea Sfânta Ecaterina, Muntele Sinai; Nazareth; râul Iordan; Muntele Tabor; Hozeva - moaştele Sfântului Ioan Iacob Românul; Betleem - Biserica Naşterii Domnului, precum şi în alte minunate locuri.

Pelerinaj în Grecia Sfinţii Nectarie şi Ioan Rusul — 2 - 7 mai; 23 - 28 mai; 13 – 18 mai; 10 – 15 iunie; 08 – 13 iulie; 22 – 27 iulie 2017

TARIF: 305 EURO

Mulţi pelerini români au râvnă pentru a se închina în locurile de nevoinţă ale unor sfinţi din Grecia. Astfel, Agenţia „Basilica Travel" organizează pelerinaje la Tesalonic pe urmele Sfântului Dimitrie, în insula Eghina la moaştele Sfântului Nectarie, în insula Evia la moaştele Sfântului Ioan Rusul, la moaştele Sfântului Efrem cel Nou de la Nea Makri, la Mănăstirea Sfânta Paraschevi din Valea Tembi, precum şi la Meteora.

ARAD - CENTRUL „SFÂNTUL APOSTOL ANDREI": B-dul Revoluţiei, Nr. 30, Tel./Fax: +4 0257.466.784, Email: arad@basilicatravel.ro, Program: 09.00 - 17.00
REŞIŢA - CENTRUL „SF. AP. PETRU ŞI PAVEL": Str. Republicii, Nr. 1, Tel./Fax: +40255.255.135, Email: resita@basilicatravel.ro, Program: 09.00 - 17.00
BUCUREŞTI - BASILICA TRAVEL: S . Doamnei, Nr. 20 Tel./ Fax: +4021.316.35.03 Mobil: 0741 260 424, Email: office@basilicatravel.ro, Program: 09.00 - 17.00
www.pelerinaj.ro www.pelerinaje.ro www.basilicatravel.ro

Comitetul de redacţie:
Înaltpreasfinţitul Arhiepiscop Dr. TIMOTEI SEVICIU – preşedinte;
Protos. Dr. Iustin Popovici, consilier cultural, redactor responsabil; Arhim. Dr. Teofan Mada, vicar administrativ; Pr. Drd. Radu Constantinescu, secretar eparhial – membri
Editura: Arhiepiscopia Aradului, Arad, 310084, Str. Episcopiei nr. 60-62, Tel.: 0257–281856 ISSN 1220 – 8531, ISSN-L 1220 – 8531 Tehnoredactare: Daniel Albu
Articolele pentru Revista Biserica şi Şcoala se trimit pe următoarea adresă de e-mail: bisericasiscoala1877@gmail.com **PREŢ 3 LEI**